

Kodu Uudised

Luunja valla infoleht

Nr 1 (348) Jaanuar 2026

Tere tulemast, valla pisikesed!

18.12.2025 toimus Luunja valla 2025. aasta 2. beebide lusikapidu Luunja kultuuri- ja vabaajakeskuses. Vallavanem Annika Pajumaa-Murov ja volikogu esimees Kaimo Keerdo tervitasid Luunja valla kõige väiksemaid kodanikke ilusa kõne ja nimelise hõbelusikaga. Perioodil

01.04.2025–30.09.2025 sündis Luunja valda 41 uut ilmakodanikku.

Uueks südamlikuks traditsiooniks on kujunenud, et valla raamatukogude esindaja annab pisikestele üle esimese päris oma raamatu. Raamatukogude kingitusena jõuab tulevaste lugejateni raamat

„Pisike puu“ – riiklik kinkeraamat, mida on Eesti Lastekirjanduse Keskuse eestvedamisel ja Kultuuriministeeriumi toel jagatud juba üle 15 aasta. See on raamat, mis kasvab koos lapsega ning mille kaudu algab paljude jaoks esimene kohtumine lugude ja lugemise rõõmuga.

Luunja valla raamatukogude poolt andis kinkeraamatu „Pisike puu“ üle raamatukoguhoidja Katrin Madisson ning esinesid Midrimaa laululapsed.

Eelmisel aastal said raamatu „Pisike puu“ endale kokku koguni 71 uut ilmakodanikku – ilus algus nii väikestele lugejatele kui ka uuele toredale traditsioonile Luunja vallas.

Veelkord südamlikud õnnesoovid lapsevanematele.

Kui teil ei olnud võimalik osaleda detsembrikuisel lusikapeol, siis saate lusika kätte vallamajast.

Kõige uuemaid vallakodanikke tervitasid Luunja lasteaia Midrimaa Midrimõmmide rühma laulu- ja tantsulapsed

Luunja vald

Traditsioonilisel Luunja valla beebide lusikapeol tehakse alati ühispilt. Fotod: Neeme Aria

Vallavolikogu detsembrikuu kolmanda istungi info

Luunja vallavolikogu uue koosseisu kolmas istung toimus 17. detsembril Luunja vallamajas.

Istungil osales 16 volikogu liiget, üks volikogu liige puudus.

Esimese päevakorrapunktina oli istungi kavas volikogu määruse nr 1-2/9 „Luunja valla korraldatavate elutähtsate teenuste kirjeldus ja toimepidevuse nõuded“ vastuvõtmine. Luunja valla kriisiennetuse spetsialist Marko Tiirmaa selgitas, miks selle määruse vastuvõtmine on vajalik ja milline on määruse sisu (eelkõige elutähtsate teenuste osutajate määramine vallas) ning lisas, et määruse vastuvõtmisega on vald juba tegelikult hiljaks jäänud. Marko Tiirmaa vastas volikogu liikmete küsimustele, seejärel toimus hääletus ja otsustati võtta vastu määrus nr 1-2/9 „Luunja valla korraldatavate elutähtsate teenuste kirjeldus ja toimepidevuse nõuded“ (poolt 16 volikogu liiget).

Teise päevakorrapunktina oli kavas projekti „Tartu maakonna tööstuslade edasiarendamine kohaliku potentsiaali

võimestamiseks“ omafinantseeringu garanteerimine.

Vallavanem Annika Pajumaa-Murov selgitas, milline on projekti sisu, eeldatav maksumus, garanteeritava omafinantseeringu eeldatav suurus ning valla ja tööstusala arendada sooviva ettevõtte vahel sõlmitud lepingu sisu. Toetusmeetmest taotletavate rahaliste vahendite abil on kavas rekonstrueerida või ehitada välja sõidu- ja kergliiklusteid ning tänavavalgustust nii arenguala sees kui ka sellega piirnevatel valla teedel. Seetõttu oli enne vallapoolse garantii andmist oluline lepinguliselt fikseerida, kui suure osa omafinantseeringust katab vald ja kui suure osa arendaja. Eelmine vallavanem oli arendajaga sõlminud lepingu valla jaoks selgelt ebasoodsatel tingimustel. Valla panus omafinantseeringu katmisse oli selle lepingu järgi 100 000 eurot ja arendaja panus, kelle arenduse alla läheb suur osa toetusmeetme rahast, vastavalt natuke alla 35 000 euro. Sellistel tingimustel valla praegused juhid omafinantseeringu garantiid andma nõus ei olnud. Kohtuti arendajaga ja lepitati kokku,

et osakaalud pööratakse ringi ning vastavalt sellele kokkuleppele sõlmiti valla ja arendaja vahel uus, nüüd juba valla seiskohast väga selgelt soodsam ja õiglasem leping.

Toimus hääletus ja otsustati võtta vastu otsus nr 1-3/34 „Projekti „Tartu maakonna tööstuslade edasiarendamine kohaliku potentsiaali võimestamiseks“ omafinantseeringu garanteerimine“.

Kolmandaks päevakorrapunktiks oli infopunkt, kus vallavanem Annika Pajumaa-Murov andis volikogu liikmetele ülevaate esimestel tööndalatel toimunud ja ees seisevast, endine vallavanem Aare Anderson tänas kultuurimaja töökate kollektiivi tehtud töö eest ning volikogu esimees ja vallavanem vastasid küsimustele, mis esitati seoses otsusega mitte liikuda edasi Lohkva teemapargi projektiga.

Järgmine Luunja vallavolikogu istung toimub 29. jaanuaril.

Kaimo Keerdo, vallavolikogu esimees

Esimesed 40 päeva Luunja vallavalitsuses

Minu esimene kuu aega vallavanemana on olnud väga sisukas, tõine ja inimestele suunatud. Olen pidanud oluliseks olla kohal, kuulata, hoida tempot ning samal ajal teha otsuseid, mis loovad kindlust ka pikemas vaates.

Töö algas rõõmsate ja sümbolsete sündmustega – Meie poe avamise ja Coop'i sarikapeoga, mis tugevdavad kogukonna teenuste kättesaadavust ja elu keskpunkti Luunjas. Samuti tähistasime Luunja kultuurimaja 40. sünnipäeva, kus oli eriti hästi tunda, kui oluline roll on kultuuril meie valla identiteedis ja inimeste ühendamises.

Praktilise poole pealt liikusid edasi mitmed kaua oodatud ja vajalikud lahendused. Kesakanni tee sadeveesüsteemi probleemi lahendus sai konkreetse suuna ning alustasime Puupilli elamurajooni vee-ettevõtte kohustuste üleandmise ettevalmistamist Tartu Veevärgile, et tagada elanikele töökindlam teenus. Lisaks toimus kohtumine Emajõe Vee-

värgiga seoses uue reoveepuhasti rajamise projektiga – oluline samm kesk-konnahoitu ja arengu tasakaalus hoidmisel.

Oluline osa kuust oli suunatud tulevikku vaatamisele. Jätkasime 2026. aasta eelarve menetlust, et teha läbimõeldud ja vastutustundlikke otsuseid, ning avasime taas uue üldplaneeringu menetluse, mis loob raami valla arengule aastateks ette. Ettevalmistamisel on otsused tasuta koolitoidu tagamiseks ja lasteaiatasu vähendamiseks. Ees ootab ka väike struktuurireform valla ametiasutuses.

Koostöö ja nähtavus olid samuti fookuses. Algas koostöö Rally Estoniaga, mis toob Luunjasse esimest korda autoralli MM-etapi ning see avab valla inimestele ja ettevõtetele uued võimalused. Kohtusin sihtasutuste ja nõukogudega ning sain väärtusliku perspektiivi õppereisil Soomes, kus oli tähelepanu keskmes maaeluga arvestamine otsuste vastuvõtmisel.

Kogukonna jaoks olid olulised ka südamlikud sündmused, nagu eakate jõulupidu, beebide lusikapidu ja valla-rahva jõulupidu, mis kinnitasid, et Luunja tugevus on inimesed. Kohtusin paljudel sündmustel meie valla toredate inimestega ning sain hulga positiivset tagasisidet. Aitäh sooja vastuvõtu eest, armas rahvas!

Lisaks jäi meie vald positiivse näitena silma Maalehele, kus ilmus artikkel valimise järgsest omavalitsusjuhtide palgatõusust. Tõdesime, et Luunja oli üks vähestest omavalitsustest, kus vähendati nii vallavanema kui volikogu esimehe palka.

Kokkuvõttes on olnud väga tegus kuu täis kohtumisi, otsuste ettevalmistamist, rõõmsaid sündmusi ja olulisi algatusi. See on olnud tugev algus, mis annab kindlust, et liigume Luunjas edasi läbimõeldult, avatult ja koostöös.

*Annika Pajumaa-Murov
vallavanem*

Vallavalitsuses detsembrikuu istungitel

Ehitusload väljastati:

- üksikelamu püstitamiseks Väljaotsa tee 13 Muri külas, Parkmetsa tee 2 Põvvatu külas ning Kaare tee 28 ja Kasesalu tee 63 Veibri külas;
- abihoone püstitamiseks Metsatuka kinnistule Pilka külas;
- mänguväljaku rajamiseks Haldja haljasala kinnistule Veibri külas;
- reoveepumpla avariilukorra möödaviigu ehitustööde teostamiseks Salu teel Lohkva külas;
- Lõuendi-Kasesalu ja Lohkva-Kabina-Vanamõisa ristmiku rekonstrueerimistööde teostamiseks.

Kasutusload väljastati:

- üksikelamu kasutusele võtmiseks Mardi tee 19 Lohkva külas, Haldja põik 3 ja Aasavälja tee 23 Veibri külas ning Kaariku tee 10 Kakumetsa külas;
- kauplusehoone kasutusele võtmiseks Pargi tn 13 Luunja alevikus;
- Talli maaüksuse detailplaneeringu järgse sadeveekanalisatsioonitorustiku kasutusele võtmiseks.

Otsustati:

- osutada koduteenust kahele isikule ning maksta hooldaja-toetust ühele isikule;
- lõpetada Luunja alevikus Koolmeistri tn 1 maaüksuse detailplaneeringu koostamine;
- tunnistada kehtetuks Luunja vallavalitsuse 24.09.2025 korraldus „Hoonestusõiguse seadmine (Pajula tee 6)“;

- nimetada vallavanem Tartumaa Omavalitsuste Liidu juhatuse;
- nimetada liikmed Luunja Varahalduse Sihtasutuse, Sihtasutuse Luunja Jõesadam ja OÜ Luunja Sport nõukogusse;
- eraldada Luunja valla 2025. aasta eelarve reservfondist 15 000 eurot vallavanema teenistusest vabastamisega seoses kasutamata puhkuse kompenseerimiseks ning Emajõe-Suursoo keskuse maaküttesüsteemi auditi tegemiseks.

Kinnitati:

- huvihariduse ja -tegevuse toetuste maksmine vähekindlustatud perede lastele ja noortele;
- paljulapseliste perede toetuse maksmine;
- Luunja keskkooli hoolekogu koosseis.

Nõustuti:

- vallale kuuluvate kinnistute Kaariku tee 2, Põvvatu-Luunja kergliiklustee L3 ja Ringraja tee koormamisega isikliku kasutusõigusega AS-i Emajõe Veevärk kasuks seoses ühisveevärgi- ja kanalisatsioonirajatiste rajamisega;
- isikliku kasutusõiguse seadmisega Luunja valla kasuks Kabina külas Kingo kinnistule jalg- ja jalgrattatee projekti elluviimiseks.

Muude sotsiaaltoetuste maksmine otsustati kahel korral.

Marko Jaeger, vallasekretär

LUUNJA KALENDER 2027

Hea vallarahavas!
Anna oma panus Luunja valla 2027. aasta kalendri loomisesse!

Jäädvusta fotoaparaadi või telefoniga Luunja kaunist loodust: kummalised ja imelised hetked, hingematvad vaated, looduse võlud Emajõe ääres.

Pilte ootame kõikidest aastaaegadest!

Saada oma parimad pildid e-posti aadressile vald@luunja.ee hiljemalt septembri lõpuks!

Valitud fotod kaunistavad järgmise aasta Luunja valla kalendrit!

LUUNJA VALLAS ELAB 6132 INIMEST

1. jaanuari seisuga elab Luunja vallas 6132 inimest. Võrreldes eelmise aasta sama ajaga on vallakodanike arv 75 võrra kasvanud. Suurim küla on Lohkva (1816), järgneb Veibri küla (1266).

Detsembris registreeris elukoha valda 36 inimest. Vallast lahkus 39 inimest. Vallasiseselt muutis elukohta 6 inimest. Sündis 2 last. Suri 1 inimene. Vanim elanik vallas on 97-aastane.

Valla rahvastiku arvu külade lõikes saab vaadata kodulehelt <https://luunja.ee/statistika>. Üldiseid näitajaid Statistikaameti lehelt <https://www.stat.ee/et/avasta-statistikat/piirkonnad>. Avada rakendus „Juhtimislaud“ ja valida sealt Luunja vald.

Hea Luunja valla hajaasustuse programmist toetuse taotleja!

Hajaasustuse programmi 2026. aasta taotlusvoor avaneb 2. veebruaril ning taotlusi on võimalik esitada kuni 2. aprillini 2026.

Programmi eesmärgiks on tagada hajaasustusega maapiirkondades elavatele peredele head elutingimused ning aidata seeläbi kaasa elanike arvu püsimisele hajaasustusega maapiirkondades.

Eesmärgi saavutamiseks toetatakse programmist majapidamiste veevarustus- ja kanalisatsioonisüsteemide, juurdepääsuteede ning autonoomsete elektrisüsteemidega seotud tegevusi (juhul kui majapidamine ei ole liitunud elektrivõrguga).

Programmi tingimused:

- Taotleja alaline elukoht on taotluse esitamise aasta 1. jaanuarist hajaasustusega maapiirkonnas asuv majapidamine.
- Taotleja elukoht on rahvastikuregistri andmete kohaselt katkematult taotluse esitamise aasta 1. jaanuarist maja-

pidamine, millele projektiga toetust taotletakse.

- Taotlejal ei tohi olla riiklike maksude osas maksuvõlga, välja arvatud juhul, kui see on ajatatud.
- Projektile võib olla ka kaastaotleja(id). Kaastaotlejale kehtivad samad tingimused, mis taotlejalegi.
- Taotluse esitamise päeval peab eelmise toetuse kasutamise aruanne olema kohaliku omavalitsuse poolt kinnitatud.
- Projekti ajalise kestuse arvestus algab toetuslepingu sõlmimisest ning projekti elluviimine peab olema lõppenud 31. oktoobriks 2027.
- Ühele majapidamisele on maksimumne toetus kuni 6500 eurot.
- Toetus moodustab kuni 67% projekti abikõlblikest kuludest.
- Taotleja ja kaastaotleja oma- ja kaasfinantseering peavad kokku moodustama vähemalt 33% projekti abikõlblikest kuludest.
- Iga valdkonna jaoks võib programmist toetust saada üks kord kuue kalendriaasta jooksul.

- Programmist eraldatud toetuseks loetakse ka viiel eelneval kalendriaastal programmist saadud toetuse summat. Kui taotleja on aastatel 2021–2025 hajaasustuse programmist juba toetust saanud, arvestatakse varasem toetussumma toetuse piirmäära sisse.
- Toetuse ja omafinantseeringu summa arvestamiseks kasuta arvutamise abimeest.

Kõik taotlemiseks vajalikud dokumendid on leitavad Riigi Tugiteenuste Keskuse kodulehelt <https://rtk.ee/meede-hajaasustuse-programm>.

Selleks, et teie taotlus vastaks kehtestatud nõuetele, lugege enne taotluse koostamist kindlasti läbi riigihalduse ministri 22.02.2018 määrus nr 14 „Hajaasustuse programm“ ja konsulteerige valla ametnikuga, arendusnõunik Eddy Heil, tel +372 5199 1901, e-post eddy.heil@luunja.ee.

Eddy Heil, arendusnõunik

Luunja Coop Konsum pidas sarikapeo

Luunja alevikku aadressile Peru põik 1 kerkib uus Luunja Coop Konsum. Kaupluses hakkavad lisaks Coop Konsumile tegutsema apteek, pakiautomaadid ja Taararingi pandipakendi automaat.

„TÜ Tartu Tarbijate Kooperatiiv on Luunjas kauplust pidanud peaaegu 80 aastat. Luunja piirkond on selle aja jooksul üha kasvanud ja arenenud ning praegune Coop Luunja kauplus seetõttu väikseks jäänud. Nii sõlmiti kevadel OÜ-ga Ehitustrust ehitusleping uue hoone rajamiseks,“ sõnas TÜ Tartu Tarbijate Kooperatiivi juhatuse liige Kaire Krevald.

Septembris alanud ehitustööd on nüüdseks jõudnud nii kaugele, et 17. detsembril kell 12 peeti hoone sarikapidu.

Visuaal arhitekt Kaido Kepp

Uus kauplus saab oma suuruselt ja ülesehituselt olema sarnane Alatskivi Coop Konsumiga. Juba 2026. a mais saavad Luunja elanikud teha oma igapäevased ostud senisest kauplusest neli korda suurema müügisaaliga Luunja Coop Konsumis. Luunja Coop Konsumis kasutatakse

kaasaegseid energiasäästu võimalusi, nt on planeeritud hoone katusele päikese-paneelid.

Info: www.tartutk.ee

Tartu Tarbijate Kooperatiiv

Toetus korteriühistutele elektriautode laadijate paigaldamiseks

Korteriühistud saavad Keskkonna- investeringute keskusest toetust elektri- autode laadijate rajamiseks korterma- jade juurde. Elektriautode arv kasvab kiiresti – prognooside järgi on viie aasta pärast Eesti teedel juba üle 30 tuhande elektriauto.

Elektriauto laadimispunktide raja- miseks saab toetust taotleda enamikes Eesti piirkondades, välja arvatud Tal- linnas ja selle lähiümbruses ning Tartu linnas. Riiklikku tuge pakutakse seal, kus turg veel iseseisvalt ei toimi.

Toetuse taotlemine on lihtne

Suurte projektide puhul on rahastuse taotlemine sageli suhteliselt keeruline, kuna tuleb läbi viia hanked ning sellega on seotud palju dokumente. Asjaajamise lihtsustamiseks makstakse elektriautode laadimispunktide toetust ühikuhinna alu- sel – see tähendab, et konkreetsetele tege- vustele on ette nähtud kindlad summad ja hankeid ei kontrollita, lihtsalt peab

välja ehitama laadimispunkti. Näiteks, kui laadija hind on ühikuhinnaga võrdne, siis ühistu ei pea midagi lisaks maksma.

Kui palju saab toetust?

KIKi projektikoordinaatori Lilian Olle sõnul on uue aasta alguse seisuga taotlus- vooru eelarvet veidi alla 800 000 euro. „Seega julgustame kõiki huvitatud korteriühistuid toetusvõimalust ära kasutama. Korteriühistud saavad valida, kas soovivad oma kinnistule rajada avalikke, poolavalikke või erakasutuses laadijaid. Laadijad sobivad nii elektri- autode kui pistikhübriidide laadimiseks.“

Toetuse suurus sõltub sellest, mitu laadijat rajatakse. Näiteks, kui korteri- ühistu soovib rajada kaheksa laadimis- punkti, saab nende rajamiseks 6056 eu- rot, lisaks 6448 eurot nelja laadija paigaldamiseks ja 370 eurot koormus- jaotuse süsteemi rajamiseks. Sellise näite puhul on kogu toetuse suurus 12 874 eu- rot. Vajadusel saab lisaks küsida toetust

võrguühenduse elektrivõimsuse suuren- damiseks.

Kui korteriühistu on võimalusest huvitatud, on esimene samm läbi mõelda, mitu laadimispunkti on vaja rajada, kui suurt elektrivõimsust on selleks tarvis ja millisesse asukohta soovite laadijad rajada.

On oluline, et kortermaja peab olema ehitatud enne 10. märtsi 2021 ja selle juu- res peab olema vähemalt kümme tava- list parkimiskohta. Lisaks saavad toetust küsida kohalikud omavalitsused, et pai- galdada avalikke kiirlaadijaid, mis asu- vad 300 meetri ulatuses kortermajadest. Toetus makstakse välja pärast projekti lõpetamist.

Rohkem infot toetuse kohta leiab KIKi kodulehelt. Küsimuste korral võtke jul- gelt ühendust projektikoordinaator Lilian Ollega: lilian.olle@kik.ee, 58 800 238.

Keskkonnainvesteeringute keskus

KUTSE KOOLITUSELE:
ENERGIAJUHTIMINE ETTEVÖTETES:
TEEKAART ENERGIATÖHUSUSENI

Koolitus annab ülevaate energiatöhususe teekaardi koostamise metoodikast väike- ja keskmise suurusega ettevõtetele ja organisatsioonidele. Fookuses on võimalused ja protsess energiatöhususe parandamiseks ning tõstmiseks ettevõtetes ja organisatsioonides (v.a spetsiifiliste tööstusprotsesside analüüs).

Koolitust viivad läbi Tartu Regiooni Energiaagentuuri eksperdid. Ürituse kestus on ligikaudu 2 tundi.

Kohtumised toimuvad kõigis kaheksas Tartumaa omavalitsuses:

- 20.01.2026 kell 15:00 Kambja Teenuskeskuses,
- 22.01.2026 kell 15:00 Tartu Rahvusrhiivi Noora majas,
- 27.01.2026 kell 15:00 Elva Vallavalitsuses,
- 29.01.2026 kell 15:00 Nõo Vallavalitsuses,
- 03.02.2026 kell 15:00 Tartu Vallavalitsuses,
- 05.02.2026 kell 15:00 Alatskivi lossi sõiduhobuste tallis,
- 09.02.2026 kell 15:00 Vooremaa Tervisespordikeskuses,
- 10.02.2026 kell 15:00 Luunja Vallavalitsuses.

Osalemine on kõigile huvilistele tasuta!

Registreerimise link:
tinyurl.com/VKEnergia

Koolitusele eelnevalt võite läbi mõelda:

- Kas teate, kuhu ja kui palju Teie ettevõtte energiat kulub?
- Kuidas mõjutab energiatöhusus Teie ettevõtte konkurentsivõimet?

Tartu Veevärk muudab alates 1. veebruarist 2026 hindasid

Alates 1. veebruarist 2026 muutuvad vee- ja kanalisatsiooni- teenuste hinnad AS-i Tartu Veevärk tegevuspiirkonnas, Tartu linnas, Tartu vallas, Luunja vallas ja Kambja vallas.

Konkurentsiameti 17.12.2025 otsusega nr 9-3/2025-025 on kooskõlastatud AS-i Tartu Veevärk uued vee- ja kanalisat- siooniteenuste hinnad, mis hakkavad kehtima alates 01.02.2026.

Teenuse nimetus	Ühik	KM	Hind ilma KM-ta	Hind koos KM-ga
Vee müük	eur/m ³	0,259	1,080	1,339
Reovee ära-juhtimine ja puhastamine I reostusgrupp	eur/m ³	0,341	1,420	1,761
Reovee ära-juhtimine ja puhastamine II reostusgrupp	eur/m ³	0,406	1,693	2,099
Reovee ära-juhtimine ja puhastamine III reostusgrupp	eur/m ³	0,691	2,878	3,569

Soome maaelupoliitika ökosüsteem ja maapiirkondadele avalduva mõju hindamine: kuidas arvestada seadusloomes piirkondlikke erinevusi

13.–14. jaanuaril käisime Helsingis Soome põllumajandus- ja metsandusministeeriumis seminaril, kus tutvusime Soome maaelupoliitika ökosüsteemi praktilise rakendamisega ning maapiirkondadele avalduva mõju hindamise mehhanismiga. Viimase arendamine ja rakendamine sai Soomes alguse 2000. aastate keskel. 2022. aastal valmis ministeeriumi ja maaelupoliitika nõukogu koostöös maapiirkondadele avalduva mõju hindamise juhend, mis on alates 2025. aastast olemas ka inglise keeles.

Seminaril käsitleti mitut näidet, mis aitavad paremini mõista maapiirkondadele avalduva mõju hindamise metoodikat, sh seda, millised on rakendusvõimalused ja -piirangud seadusloomes: elektroonilise heaoluaruande eelhindamisel; saarestikuseaduse uuen-damisel; EL-i looduse taastamise mää-ruse ning Soome looduse taastamise kava eelhindamisel, maaelu transpordimõju hindamisel ja maapiirkonnale avalduva mõju hindamisel omavalitsuse tasandil.

Soome kogemus kinnitas, et selline mõju hindamine ei ole formaalsus, vaid praktiline juhtimis- ja mõtlemis-raamistik, mis aitab poliitikat kujundada nii, et see arvestaks maapiirkondade erisusi võrreldes linnapiirkondadega. Väär-tuslik on Soome lähenemise süsteem-

Soome põllumajandus- ja metsandusministeeriumis Helsingis. Foto: Kristi Jõesaar

sus: selged rollid ja koostööstruktuur, andmete ja kaasamise ühendamine ning maapiirkondade mitmekesisuse arves-tamine.

Õppereisi kaasrahastas Euroopa Liit koostööprogrammi Interreg Europe projekti Coop4RuralGov raames, mille eesmärk on parandada piirkondlikku ja riigiülest juhtimist maaeluga arvesta-mise kaudu, hinnates õigusloome mõju maa-, ranna- ja mägipiirkondadele sihiga tagada elanikele võrdsed võimalused.

Tartumaalt osalesid seminaril Sven Tobreluts ja Kristi Jõesaar Tartumaa Omavalitsuste Liidust, Peipsiääre valla-vanem Piibe Koemets ja arendusnõunik Taivo Tali ning Luunja vallavanem Annika Pajumaa-Murov. Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumist Liis Palu-mets, Eedi Sepp ja Aare Kasemets; Eesti Linnade ja Valdade Liidust Kalle Toomet ja Eesti Leader Liidust Triin Kallas.

Annika Pajumaa-Murov, vallavanem

Teenetemärk Tartumaa Kuldne Tammeoks ootab nominente

Kuni 31. jaanuarini 2026 saab esitada kandidaate Tartu maakonna kõrgeimale teenetemärgile Tartumaa Kuldne Tammeoks.

Teenetemärgiga tunnustatakse tartumaaalasi, kelle pikaajaline väljapaistev tegevus on võimestanud ja rikastanud Tartumaa arengut ning andnud suure panuse siinsesse majandusse, kultuuri, elukeskkonda ja inimeste heaolusse.

Teenetemärgi andmise ettepaneku võib teha igäüks. Kandidaate saab esitada Tartumaa Omavalitsuste Liidu kodulehe kaudu <https://www.tartumaa.ee/teenete-mark-kuldne-tammeoks>.

Lisainfo: Heili Uuk, Tartumaa Omavalitsuste Liidu peaspetsialist, tel 5886 2500, e-post heili.uuk@tartumaa.ee

Tartumaa Omavalitsuste Liit Kuldne Tammeoks. Fotod: Joonas Sisask

Head Luunja valla elanikud!

Alates eelmise aasta detsembrist ei jätka mina vallavanema ametis. Seljataha on jäänud väga pikk, sisukas ja tulemuslik teekond koos Luunja vallaga, mille kestel on vallas aset leidnud palju suuri muutusi.

Kohalikel valimistel osalesin valimisliidu Luunja Hooandjad nimekirjas, kuid volikogus saavutasid kokkuvõttes enamuse Isamaa, EKRE ning kahe valimisliidu – Luunja Restart ja Meie Luunja – esindajad, kes otsustasid sõlmida omavahel kokkuleppe ning asuda valda juhtima. Volikogu kinnitas ametisse vallavalitsuse uue koosseisu ning vallavanemaks Annika Pajumaa-Murovi, kellele andsin ameti üle 8. detsembril.

Mina jätkan panustamist valla arengusse teises rollis – volikogu liikmena ning haridus- ja noorsootöö komisjoni aseesimehena. Minu esivanemate lugu siinmail algas aastal 1860, mil vana-vanavanaisa sõlmis Kavastu mõisnikuga maade päriksostu lepingu ning sai seega taluperemeheks.

Minu teekond Luunja valla juhina on kestnud nüüdseks juba väga pikalt. Väikese vahega alates aastast 2008. Selle aja jooksul on vald tundmatuseni muutunud. Midagi ei sünni iseenesest, iga otsuse ja teo taga on inimesed oma mõtete, energia ja reaalse tööga.

Täna kõiki kaasteelisi pühendumuse, hoolivuse ja kannatlikkuse eest. Suur kummardus kõikidele aktiivsetele vallaelanikele, meie meeskonnale, volikogu ja vallavalitsuse liikmetele ning vallamaja tiimile, samuti kõikide valla asutuste töötajatele ja juhtidele. Teie panuseta poleks Luunja vallas sedavõrd muljetavaldavat arengut toimunud. Ma ei liialda, kui ütlen, et meie vallas on üks

parimaid meeskondi. Hoidkem seda väärtust, see on hindamatu!

Soovin kõikidele valla töötajatele jätkuvalt indu, jaksu ja edu!

Luunjas tööd alustades oli loomulikult omajagu unistusi ja plaane. Valdav osa neist on nüüdseks teostunud, aga lisaks oleme ellu viinud veel mõndagi, millest toona mõeldagi ei julgenud. On olnud võimalus osaleda protsessides, mille tulemusena on Luunja vald jätkanud iseseisva omavalitsusena ning saanud uut hingamist kõikides valdkondades. See teekond pole mitte üksnes saavutuste, vaid ka paljude inimeste suure pühendumuse ja ühise tulemusliku tegutsemise lugu. Iga väljakutse on midagi õpetanud ja tegijaid rikastanud.

Minu põhimõtteks on alati olnud tegutseda positiivselt ja sihikindlalt selle nimel, et homme oleks inimeste elu parem kui täna. Seejuures hoida oma meeskonda, vältida igasugust negatiivsust, virisemist, halvustamist, pahatahtlikkust.

Olen töötanud meie vallas mitme koalitsiooniga ning olnud mitmete pöördeliste muutuste juures. Iga sellise muutuse eesmärgiks peaks olema positiivsete arengute toetamine, mitte kellegi vastu olemine.

Loomulikult on ümbritsev elu pidevalt muutumas. Tegijad vahetuvad, uutel tulijatel on võimalus saavutada enamat, jõuda kaugemale. Samas hoides kõike seda, mis meil on head. Töötajate tegus meeskond, valla tugev rahaline seis, tehtud ja ette valmistatud mahukad investeeringuprojektid, jätkuvalt kasvav rahvastik – see on väga toekas seis, kuhu oleme praeguseks jõudnud.

Kindlasti ei ole see minu poolt lõplik hüvastijätt. Vallaga jään ühel või teisel viisil seotuks kogu eluks, Luunja vald jääb alatiseks osaks minust ja tunneme üheskoos uhkust selle üle, mida oleme saavutanud.

Nüüd on minul aeg korraks hinge tõmmata ja siis edasi minna. Iga inimese elus on oluline leida mõistlik tasakaal töö ja isikliku elu vahel. Minu puhul on see pikka aega olnud pigem kaldu tööelu poole.

Seekord oli valimistel konkurents tihe ning volikogus on nüüd esindatud kokku viis nimekirja. See tähendab, et tarvis on teha rohkem omavahelist koostööd, et parimal võimalikul moel Luunja valla arengu nimel toimetada. Kunagi pole liiga palju entusiastlikke ja hoolivaid eestvedajaid, kes on valmis ka vastutust võtma. Meie kõikide huvides on neid väärtustada ja maksimaalselt rakendada valla tegemistesse. Samuti püüda rajada sildu erinevate inimeste ja mõtteviiside vahele, sest siis oleme kokkuvõttes tugevamad ja sellest võidavad kõik. Loodan siiralt, et suudame seda meie vallas edaspidi teha.

Soovin kõikidele Luunja valla elanikele edu ja kordaminekuid alanud aastal. Uutele vallajuhtidele soovin pealehakkamist, koostöötahet ja mõistlikke otsuseid.

Aare Anderson
vallavanema ametis
aastail 2008–2020 ja 2021–2025

Detsembri ja jaanuari alguse üritused Luunja keskkoolis

Detsembri lõpus toimus Luunja kultuuri- ja vabaajakeskuses kooliõpilastele veel kaks traditsiooniks saanud üritust. 17.12 tantsisime ja laulsime 5.–12. klasside jõuluaja *playback*'il. Õpilased jäljendasid oma praeguse aja lemmikartiste. Esikolmiku valimine oli keeruline, aga peale konstruktiivset arutelu otsustas žürii, et 1. koht kuulub 5.b klassile etteastega „Meil on aega veel“, 2. koha saavutas 7.b klass looga „Keerleb“ ning auväärne 3. koht kuulus 6.a klassile looga „Hugo Toom“. Kõik klassid, kes esinesid, said tunnustuse osaliseks.

Esimese poolaasta lõpetasime 19.12 algklasside jõulupeoga Luunja kultuuri- ja vabaajakeskuses. Peole tuli kaugelt maalt külla muhe jõulumees, kes kuulas, vaatas ning kiitis meie tublisid õpilasi kaunitest lauludest, kaasahaaravatest luuletustest ja vahvatest naljadest eest! Kõik algklasside õpilased said jõuluvana käest ühe magusa ja tervisliku kingikoti.

12.01.2026 külastasid õpilasesinduse president Pärli Taal ja huvijuht Teli Pree Tartu Hansa kooli, et tutvustada sealsetele 9. klasside õpilastele õppimisvõimalusi Luunja keskkooli gümnaasiumiosas.

Jõuluaja kaunid kõlad. Foto: Teli Pree

11. klassi esitus. Foto: Heli Erik

Teli Pree, huvijuht 5.a klassi esituses legendaarne Üllar Jörberg. Foto: Heli Erik

Joonistusvõistlus „Fantaasia“

MTÜ Hazelnut korraldatud joonistuskonkursil „Fantaasia“ saavutas Luunja keskkooli 3.b klassi õpilane Ragnar Koger tubli 2. koha. Tegemist oli loovust ja kujutlusvõimet arendava konkursiga, kuhu olid osalema oodatud Tartumaa koolide 7–12-aastased õpilased. Noored kunstnikud said võimaluse väljendada oma fantaasiat vabalt valitud tehnikas ja teemakäsitluses.

Kõigist konkursile esitatud töödest koostatakse virtuaalne näitus MTÜ Hazelnut Facebooki lehel ning parimaid töid tutvustatakse ka kohalikus ajalehes. Silmapaistvamaid ja loovamaid töid premeeriti auhindadega. Konkursi võitjad kuulutati välja 16.12.2025.

Südamlikud õnnitlused Ragnarile saavutatud tulemuse eest ning edu edaspidiseks loominguliseks tegevuseks!

Kodu Uudised
Foto: Luunja keskkool

EcoLeaders – õpetajate võimestamine kestlikuks tulevikuks

EcoLeadersi projekti LTTA toimus sügiseses Helsingis 4.–7. novembril. Projekti partnerkoolideks on Luunja keskkool, Mlyst Soomest, Agrupamento de Escolas Terras de Ave Portugalist ja Aydin Ticaret Borsasi Bilim ve Sanat Mercezi Türgist. Euroopa Liidu kaasrahastatud EcoLeadersi projekt tugevdab õpetajate liidrioskusi, aidates neil loimida oma töösse kestlikkuse ja digipöörde teemasid. Projekt arendab õpetajate rohelisi digipädevusi, ökoloogilisi ja kriitilisi oskusi ning teadmisi, et nad oleksid paremini valmis tegelemaks keskkonna väljakutsetega ja keskkonnateadlikkuse edendamiseks koolides ja kogukondades. Üldiselt valmistab EcoLeadersi programm pedagooge ette vastukaaluks kliimakriisiile tegutsema rohelise ja ökoloogilise hariduse eestvedajatena.

Neljapäevase koolituse käigus juhendas Mlysti tegevjuht Miika Pihkala koolijuhte ja õpetajaid, kuidas edendada rohelisi ja digioskusi õppetöös ja koolielus. Käsitleti digitaalseid haridustehnoloogiate vahendeid, digitaalset kestlikkuse õppekava, roheliste ja digitaalsete tundide kujundamist, kestlikkust õpetavaid mängu ning kestlikkuse tegevuskavasid. Projekti lõpuks valmivad erinevatel kliimakriisi puudutatvatel teemadel tunnikavad, konkreetsed töövahendid õpetajatele. Koolituspäevade ajal tutvusime ka Soome taaskasutuspraktikate ja jäätmete vähendamise strateegiatega koostöös Kierrätyskoulu Polku ja Kierrätyskeskuse taaskasutuskeskusega. Johanna Pellinen Vuolearningist tutvustas digitaalseid õppevahendeid ning Eva Wissenz pidas ettekande „Päikese- ja solidaarsus-

Mänguline prügi sorteerimine. Foto: Liis Rüütel

majanduse heaks“. Koolituste vahepeal jõudsid osalejad külastada Helsingi merekindlust Suomenlinna.

Helsingi LTTA toimus pärast EcoLeadersi projekti esimest koosolekut, mis peeti 18.–20. juunil Tartus. Esmakohtumisel kavandati ühiselt projekti järgmised sammud ja tulevased kohtumised.

Loe meie projekti kohta lähemalt kodulehelt: <http://ecoleaders.eu/> ja jälgi meid sotsiaalmeedias, Instagramis: [eco_leaders_erasmus](#).

Mai Linna, loodusõpetuse, geograafia, bioloogia õpetaja

Jaanuar
LUUNJA NOORTEKESKUSES

AVATUD
TEISIPÄEVAST
REEDENI
12.30-17.00

N 22.01 RAIT ÜLLATAB
R 23.01 TEEME KÜPSISEID
T 27.01 KAKAO JA TOWER
N 29.01 RAIT ÜLLATAB
R 30.01 TEEME PITSAT

TOOMAS OJASAARE
LAULUKLUBI

15. VEEBRUAR 2026 KELL 15.00
LUUNJA NOORTEKESKUSES
TULE JA LAULA MEEL RÕÕMSAKS!

INFO 5309 3670

LUUNJA
KULTUURI- JA
VABAAJAKESKUS

Läbipaistev, lõhnatu ja maitsetu või värviline, kihisev ja magus?

Midrimaa lasteaed alustas 2026. aastat pakaselises ja lumises Luunjas „VESI selt“ ehk traditsiooniliselt tervet lasteaeda kaasava tervise- ja looduspäevala.

Õpetajad käisid vast valminud Luunja sadamakojas Elo Hermannini juhendamisel uurimas Luunjat, Emajõe ning Peipsi järve tutvustava püsinäituse eksponaate, et neid siis väikelastega tegevusteks kohandada ning kasutada. Eloga koos käisid jaanuari algul ka meie viie vanema rühma lapsed sadamakojas mängimas. Kõige enam meeldis lastele kalapüügi-mäng.

Koolieelikuid külastas AS Emajõe Veevärgi tootmisjuht Rainer Spuul koos kaastöötajaga, kes tutvustasid lastele piltide, filmikeste ning mängu kaudu

veeringet. Hämmastav oli fakt, et looduses ringlev vesi on ikka seesama, mis dinosauruste ajastul või siis meie tulevaste põlvete aegadel. Lapsed tegid mänguliselt kaasa veetilga teekonna veepuhastusjaamast loodusesse, läbides vahepeal inimeste loodud veetorustikud, kodud ning reoveepuhasti. Seejärel tutvustas lasteaiamaajandusjuht Kaja Õis õppekäigul ka meie hoone keldris asuvaid veesüsteeme. Päril elu oli lastele põnev, pani kaasa mõtlema ning asjakohaseid küsimusi esitama.

Nii suuremad kui väiksemad midrid läksid sel nädalal ka Luunja loodusesse vett otsima. Uuriti, kuidas elab meie Emajõe talvel, arutleti veeohutuse ja veelindude talvise toitumise teemadel. Koolieelikud aga katsetasid, kuidas suusk lume peal libiseb ehk osalesid Tähtvere tervisespordikeskuses Limpa suusakoolis.

Sel nädalal said lapsed tuttavaks ka veetilk Tilguga, kes õpetas veesäästlikku ning tervislikku eluviisi. Olete kodudes mõelnud, kas veesäästlikum on pesta end vannis või duši all? Kas keerad veekraani kinni, kui pesed käsi või hambaid?

Laste poolt oli oodatud avatud maja päev, kus nad said taas kord ise valida, kus rühmas ja millises tegevuses osaleda. Seekord valmistasid õpetajad rühmades ette eri veekatseid, mis pakkusid ahheta-mist ja avastamist. Sel päeval muutusid rühmad otsekui võlumaailmaks, kus laps sai samaaegselt olla nii väike nõid kui ka teadlane. Vesi mullitas, voolas, muutis värvi ja kuju. Kõike sai ise käega katsuda, tunnetades nii sooja kui külma, siledaid värvilisi jääkuubikuid, karedat lund või hoopis pehmeid vahumulle. Mõnes kat-ses sai suuga maitsta, eks ikka selleks, et vett kõigi meeltega tajuda, teises oma

Vaata, mõtle, otsusta – meie valime kraanivee. Foto: Lia Raat

Midrihiirte väikesed teadlased lund uurimas. Foto: Lia Raat

Kas vähe või palju suhkrut? Foto: Lia Raat

Leia fotolt mullid! Foto: Midritriinude rühm

kõrvaga veemuusikat kuulata ning klaasidega seda ise teha. Mängu ja avastamisrõõmu kaudu kasvasid laste uudishimu, mõtlemisoskus ning arusaam, et teadus võib olla samaaegselt lõbus ja õpetlik. Lasteaias on füüsika, keemia ja mate-

maatika nii lihtne ja rõõmu pakkuv!

„Puhas vesi on maailma esimene ja peamine ravim!“ tuletasime endile meelde ning arutlesime lastega, miks vett on kasulik juua. Rühmades seati sisse veejoomise jälgimise tabelid, eks ikka

selleks, et sellele kasulikule harjumusele tähelepanu juhtida. Söögisaaits on aga näitus, mis nii suurtele kui ka väikestele palju elevust on tekitanud. Ritta seadsime 14 pudelit/pakendit eri jookidega, mida meie kaubandus pakub. Ahvatlev, kas pole? Tegelikult – suhkrulõks! Iga pudeli all on kotikeses suhkrukogus, mida toode sisaldab. Jahmatav, aga tõsi, et 1 l jogurti- või mahlapakis on üle 100 g suhkrut! Arutleme lastega, miks ja mida on tervisesõbralikum juua. Kahjuks kuulsime lastelt hulga näiteid, milliseid magusaid jooke ja kui palju tegelikult kodudes tarbitakse. Meie usume, et teemast järjepidevalt rääkides, koos uurides, katsetades ja mängides kinnistuvad lastes terviseteadlikud põhimõtted, mida nad juba nüüd, kindlasti ka edaspidi, suureks saades järgivad.

Lia Raat

Luunja lasteaias Midrimaa õppejuht

Midrilinnud koos Elo Hermanniga sadamakojas veemaailma avastamas. Foto: Midrilindude rühm

LUUNJA KOGUKONNAAKADEEMIA KUTSUB!

Koolitus – KUIDAS LUUA TUGEV SIDE LAPSEGA

Koht: Luunja lasteaias Midrimaa (Uus tn 3)

Aeg: 10.02.26 kell 16.30–18.00

Koolitajad: Illimar Pilt ja Kristo Tuurmann
(PAPSID.EE)

Osalemiseks palume registreeruda: <https://lingid.ee/deLqu>

Koolitus keskendub sideme loomisele lapsega. Anname tööriistad, kuidas on kõige efektiivsem luua lapsega lähedust, räägime kohalolust, dopamiini defitsiidist ja ekraanidest. Anname häid nõuandeid, kuidas planeerida ja jaotada aega kiiretel tööpäeva õhtutel.

Illimar on kolme tütre isa, kelle isaduse teekond on olnud täis nii väljakutseid kui ka väärtuslikke õppetunde. Ta on mees, kes teab, et lapsevanemaks kasvamine ei lõppe kunagi – see on pidev areng ja õppimine. Illimar peab ennast eelkõige praktikuks, kelle jaoks kogemus on kõige parem õpetaja. Ta usub, et iga vanem võib oma lapse jaoks olla kangelane, kui ta lihtsalt otsustab võtta vastutuse ja panustada oma suhetesse teadlikult.

Kristo on kolme lapse isa, kelle kirg on luua selgust suhetes, äris ja rahas. Papsid.ee koolitustel ja töötubades aitab Kristo luua lähedust paarisuhtes, olla teadlikum lapsevanem ning hoida tasakaalu pere, töö ja isikliku arengu vahel. Tema lähenemine on praktiline ja süsteemne – ta aitab inimestel mõista mustreid, leida selgust ja rakendada lahendusi, mis päriselt toimivad.

Koolitus on
TASUTA

Raamat ei tolmu – Luunja valla raamatukogude aasta 2025

Aasta 2025 ei olnud Luunja valla raamatukogude jaoks sugugi vaikne lugemissaalis sosistamise aasta – vastupidi, eesti raamatu aasta andis põhjuse raamatud riulitelt välja meelitada, inimesed õue jooksmas panna ja mõtted rändama nii kirjanduse radadel kui ka päris elu rõõmude keskel.

Eesti raamatu aasta tähistab 500 aasta möödumist esimese eestikeelse raamatu ilmumisest. Suur juubeliaasta sai piduliku alguse eesti kirjanduse päeval, 30. jaanuaril 2025, ning see kestab kuni emakeelepäevani, 14. märtsini 2026. Nii pika sünnipäeva puhul ei saanud ka Luunja vald vaikselt riulite vahele jääda.

Õuemäng, mis pani kirjanduse liikuma

Koostöös Luunja kultuuri- ja vabaajakeskuse, Luunja valla raamatukogude ja Luunja keskkooliga algas eesti raamatu aasta erilise õuemänguga „**Eesti kirjanduse jälgedes**“. Alates 30. jaanuarist sai nii Luunja alevikus, Kavastus kui ka Lohkvas joosta, nuputada ja kirjandusega kohtuda.

Luunja alevikus ootas mängijaid koguni üheksa punkti, Lohkvas ja Kavastus kummaski viis. Kokku 1,5 kuud liikumist, mõttetööd ja rõõmu ning mis kõige tähtsam: igas punktis peitus vahva katkend eesti kirjandusest. Mõni tekst pani muigama, mõni mõtlema ja mõni ehk ka kodus raamaturiuli poole piiluma.

Tähestikumäng ja kooslugemine

Raamatuaasta algas raamatukogudes ka **tähestikumänguga**, mis kestab 30. jaanuarini 2026. Veel jõuate passi mõne templi saada ja need raamatukogudesse hiljemalt 6. veebruariks ära tuua. Kõik vaprad tähestiku läbijad on oodatud ühiselt raamatuaasta lõppu tähistama, sest kes tähestiku selgeks saab, see on juba lugemise poolel teel.

Üleilmsel eesti kirjanduse kooslugemise päeval, 30. jaanuaril, loeti raamatukogudes Jaan Rannapi armastatud „Nublut“. Nii haukus kirjandus sel päeval mitmes Luunja nurgas rõõmsalt kaasa.

Kirjanikud, põdrad ja loovus

Kirjandusõhtuid jagus igasse piirkonda.

- **Lohkvas** kohtuti kirjanike Mehis Heinsaare ja Kairi Loogiga ning kunstnik-illustraator Helina Toateriga.
- **Kavastu raamatukogus** käisid külas Märt Treier ja Indrek Hargla.
- **Luunja raamatukogus** rõõmustas noori ja täiskasvanuid noortekirjanik Ene Sepp.

Harivate õhtute hulgas jäi paljudele eriliselt meelde kohtumine zooloog Jüri Tõnissoni põdrajuttudega – kes meist ei tahaks teada, mida põdrad metsas tegelikult mõtlevad.

Klubid, kooskäimised ja vaimne puhkus

Luunja raamatukogus toimusid käsitööklubi, aiaklubi, mälu-mängud ning põnevad reisimuljete õhtud, samuti eakate

vestlustunnid. Juba jaanuaris alustab ka lauamängude tund mälu ja keskendumise treenimiseks.

Luunja raamatukogu galeriis Jutt oli mitu näitust: Luunja keskkooli õpilaste joonistused teemal „Sürreaalne alter ego“, Mati Russingu fotonäitus „Luunja läbi läätse“, Malle Karabelniku näputööd ja raamatukogu rariteetid.

Selle aasta näitustest on kavas „Pulmapildid läbi aegade“ ja „Vana aja asjad“. Kui sul on pulmapilte, mida oled valmis teistega jagama (teeme koopiad) või vanu asju, mida tänapäeval enam ei kasutata, võta palun raamatukoguga ühendust ja nii saame näitusi täiendada.

Kõige aktiivsemad Luunja raamatukogu külastajad on lapsed – hommikud on olnud ikka kas Midrimaa rühmade või Luunja kooli algklassilaste päralt. Ja milliseid põnevaid raamatuid me üheskoos vaatame ja loeme, koolilastega teeme põnevatele lugemistele lisaks ka näitemängu, detektiivitööd ja sekka ka joonistame. Seda kõike **Lugemisisu** programmi raames. Aitäh kõigile õpetajatele, kes te lapsed raamatute juurde juhatate!

Lohkva raamatukogu on aga tõeline kogukonnakeskus. Seal tegutseb MTÜ Hazelnut, kus väga populaarseks on kujunenud täiskasvanute maaliõhtud – teraapilised, vaimset tervist toetavad ja argimuredest välja lülitavad. Lisaks toimusid töötoid, sealhulgas ka ravisalvi valmistamine. Novembris ehtis raamatukogu kunstnik Urmas Loige maalide näitus ning vahetult enne jõule toimus mõnus jõulupärja töötuba.

Lohkvas tegutseb ka **Lonniide klubi**, kus koos käib tegus eatute klubi: mängitakse lauamänge, käiakse looduses jalutamas ja tehakse muud meelikosutavat. Kui tunned, et tahaks midagi toredat teha, siis eakate klubi Lonni ootab alati külla.

Aasta kirjanik Kairi Look külas Lohkva raamatukogus. Foto: Kairit Alver

Lapsed ja lugemine

Suvel toimus lastele põnev **RamsiKu suvelugemine**, mis tõestas taas, et lugemine ja suvi sobivad suurepäraselt kokku.

Hea koostöö on loodud Lohkva noortekeskuse, Lohkva lasteaedade, Luunja lasteaia Midrimaa ja Luunja keskkooliga, kus väikesed lapsed teevad oma esimesi tutvusi raamatute ja raamatukogu tööga. Just nii sünnivad tulevased raamatu-sõbrad – samm-sammult ja rõõmuga.

Mälutreenid raamatukogudes

Novembris läbisid raamatukoguhoidjad Sille Kerner, Ester Seerman ja Katrin Madisson vanemaealiste mälu treenerite väljaõppe. Koolitus „Vanemaealiste mälu treenerite väljaõpe Tartumaa raamatukoguhoidjatele“ kestis viis sisukat päeva – õpetajad olid tugevad ja programm tihe.

Väljaõpe annab lõpetanutele võimaluse hakata juhendama mälu treeningu rühmi vanemaealistele nii oma raamatukogus, vallas kui ka mujal. Omandatud oskused tulevad kasuks ka igapäevases töös lugejatega ning ürituste korraldamisel. Väljaõpe toimus Euroopa Sotsiaalfondi+ ja Tartumaa Arenduseltsi toetusel.

Luunjas alustame mälu treeningutega juba **3. veebruaril**. Luunja raamatukogus ootab huvilisi ka puslelaud, soovijad saavad oma tähelepanu ja keskendumist harjutada.

Kavastu kogukonnakeskuses alustame mälu treeninguga **4. veebruaril**.

Luule, mis jõudis südamesse

2025. aastal toimus ka Karl Eduard Söödi nimelise lasteluuleauhinna väljakuulutamine. 16. mail selgus 36. Söödi preemia laureaat – auhinna pälvisid Doris Kareva ja Regina Lukk-Toompere luuleraamatu „Puhast lora“ eest.

Laste preemia anti Contra, Aapo Ilvese, Jaan Pehki ja Alar Pikkoraineni lustakale luuleraamatule „Isa sokk on spordimees“.

Numbrid, mis panevad naeratama

Üleriigilise rahvaraamatukogude lugejate rahulolu-uuringu (kevad 2025) tulemused räägivad ise enda eest (skaalal 10,0):

Kavastu	2024 – 9,5 → 2025 – 9,73
Lohkva	2024 – 9,89 → 2025 – 10,0
Luunja	2024 – 9,62 → 2025 – 9,9
Luunja vald kokku:	2024 – 9,76 → 2025 – 9,86

(võrdluseks: Eesti keskmine 9,74; Tartumaa 9,76)

Luunja valla raamatukogud Lohkvas, Luunjas ja Kavastus tõestasid 2025. aastal, et raamatukogu ei ole ainult koht, kus raamatud elavad, vaid paik, kus elab kogukond.

Ja kui raamatud oskaksid rääkida, siis nad ilmselt ütleksid: „Siin on meil väga hea.“

Kiirusta aeglaselt raamatute seltsis!

*Katrin Madisson, Sille Kerner
raamatukoguhoidjad*

MAALIÕHTUD TÄISKASVANUTELE (MIXED MEDIA)

Veebruar (6, 13, 20 ja 27).

2026. aastal
kell 18.00 - 19.30
osalustasu 10 eurot/kord.

Miks maalida?
Kui sulle tundub, et aega iseendale ei ole ja arvuti taga töö on ära tüüdanud, siis tule ja võta see aeg endale.
Sa oled seda ja palju enam väärt.

LOHKVA RAAMATUKOGU, KOLLU TEE 7,
LOHKVA KÜLA, LUUNJA VALD
tel: 54220522
Meil: lohkva.raamatukogu@luunja.ee
MTÜ Hazelnut

Ajutised muudatused Luunja valla raamatukogude lahtiolekuaegades

30. jaanuaril sisetööpäev –
VALLA raamatukogud **SULETUD**.

9.–19. veebruaril LUUNJA raamatukogu **PUHKAB**.
Sellel perioodil raamatukogu **AVATUD**
teisipäeviti ja neljapäeviti tavapärasel aegadel:
T 10–18 ja N 9–17

23.02 – LUUNJA raamatukogu
SULETUD

MÄLUTREENING KAVASTU KOGUKONNA KESKUSES

AEG: 4.veebruar 2026, kell 14

KELLELE? Sobib eeskätt 50+ vanusele, kuid osaleda võivad kõik soovijad

EESMÄRK: Tule ja hoia oma mälu ning meeled erksana – teeme koos lihtsaid ja mõnusaid keskendumis-, tähelepanu- ja koordinatsiooniharjutusi, lahendame ülesandeid ning õpime praktilisi mälu tehnikaid

Naudime koos ühist aktiivset ja meeleolukat tundi!

MÄLUTREENING LUUNJA RAAMATUKOGUS

AEG: 3.veebruar 2026, kell 12,
edaspidi kord kuus

KELLELE? Sobib eeskätt 50+ vanusele, kuid osaleda võivad kõik soovijad

EESMÄRK: Tule ja hoia oma mälu ning meeled erksana – teeme koos lihtsaid ja mõnusaid keskendumis-, tähelepanu- ja koordinatsiooniharjutusi, lahendame ülesandeid ning õpime praktilisi mälu tehnikaid

Naudime koos ühist aktiivset ja meeleolukat tundi!

Maadlusklubi Jaan 2025. aasta tegemistest

Aastanumber on muutunud ning ka maadlusklubi Jaan teeb kokkuvõtte möödunud aastast. Hooaja jooksul esindasime Luunja valda 26-l vabariiklikul ja maakondlikul võistlusel. Aasta tõi endaga kaasa nii häid kui ka keerulisemaid aegu – poisid olid vahepeal haiged ja tuli ette ka vigastusi. Ei saa öelda, et tegu oleks olnud meie parima aastaga, kuid Eesti maadluspildil oli Luunja vald ka eelneval aastal nähtav.

Alustame traditsiooniliselt oma kodusest võistlusest, mis toimus Luunja vallas juba 46. korda. 22. märtsil 2025 toimusid Luunja keskkoolis 46. Jaan Jaago rahvusvahelised mälestusvõistlused Kreeka-Rooma maadluses. Võistluse korraldamisel löid kaasa MK Jaan, Luunja kultuuri- ja vabaajakeskus, Luunja vald, mitmed sponsorid, endised maadlejad ja kõik meie sõbrad ning loomulikult lapsevanemad. Jaan Jaago mälestusvõistlustel osales 120 noormaadlejat Eestist, Lätist ja Leedust, kokku 20 klubist. Meie klubist jõudsid medalile Uku Veenpere, kes sai kulla, Rasmus Keero sai hõbeda ning Artur Arjukesel pronksi, Jakob Juht jäi neljandaks ja Maikel Mägipõld viiendaks ning Gregor Volmer seitsmendaks. Kokkuvõttes läks klubil väga hästi. Sellel aastal toimuvad 47. Jaan Jaago rahvusvahelised mälestusvõistlused Kreeka-Rooma maadluses 25. aprillil Tartumaal Luunja keskkoolis algusega kell 11.00. Tulge omadele kaasa elama! 2025. aasta tähtsamatest võistlustest väärivad esiletõstmist veel Eesti meistrivõistlused, kust tõime sel aastal neli pronksmedalit, hulga viiendaid kohti ning saavutasime mitmel korral

arvestatavaid tulemusi meeskondlikus arvestuses.

U-20 vanuseklassis saavutas Joosep Pärnalaas kolmanda ja Kaarel Madisson viienda koha ning klubi oli 18 meeskonna seas kaheksas.

U-17 vanuseklassis jõudsid pronksmedalile Tormi Tuul ja Artur Arjukesel, Uku Veenpere saavutas viienda koha ning klubi oli 25 meeskonna seas üheksas.

Kõige edukamalt läks U-15 vanuseklassis, kus Uku Veenpere ja Jakob Juht olid kolmandad ning Rasmus Keero ja Artur Arjukesel viiendad. Klubide arvestuses saavutati seekord tugev kuues koht.

Seega tõi eelmine aasta Luunja vallale maadluses Eesti meistrivõistlustelt neli medalit ning olime stabiilselt Eesti kümne parema hulgas.

Maakonna talimängud võitsime ning üllatuslikult saavutas Luunja vald vabariiklikel talimängudel kolmanda koha, kuigi võistlesime peamiselt U-15 vanusegrupiga.

Üldjoontes läks meil 2025. aastal hästi, poisid olid kokkuhoidvad ning andsid igal võistlusel endast parima.

Veel üks oluline sündmus, millest paljud ehk ei ole teadlikud – 10. juulil 2025 avati Jaan Jaago mälestusmärk Kuulsuste alleel Tallinnas, kus kõnet pidas Eesti maadlusliidu president Jaanus Paeväli, loeti Aili Karindi luuletusi ning kohal olid Jaan Jaago pojapoeg, maadluskuulsus Epp Mäe, Eesti maadlusliidu peasekretär Jaanika Kaljola ja muidugi oli esindatud ka Luunja valla maadlusklubi Jaan.

Täname Luunja valda, kes on meie suur toetaja ja kellela meid maadluskaardil ei eksisteeriks.

Tuletan siinkohal meelde, et treeningud toimuvad teisipäeval ja neljapäeval kell 15.00–17.00 ning reedel kell 15.00–16.00. Oodatud on nii poisid kui ka tüdrukud juba alates esimesest klassist.

*Rein Riitsaar
treener*

Maadlusklubi Jaan

Jaan Jaago mälestuskivi avamisel Kuulsuste alleel oli kohal ka maadlusklubi Jaan. Fotod: Rein Riitsaar

Hea harrastussportlane, tule valda esindama!

Spordiaasta 2026 on käes ja algamas on Tartumaa talimängud ning tulemas suured Eestimaa talimängud, kus Luunja vald on alati stardis olnud ning häid tulemusi saavutanud.

Seega teeme üleskutse kõigile sportlastele, kes sooviksid Luunja valla eest võistleva tulla.

Tartumaa talimängudele ootame 4. veebruaril võistleva suusatajaid Lähte terviseradadele ja 7.–8. veebruaril talvisele kettagolfivõistlusele Elva kettagolfiparki. 21. veebruaril toimub maadlusvõistlus Lähte spordihoones. 7. märtsil vajame võistlejaid padelivõistlusele NET spordihalli Tartus ning õhkelrvadest laskmise võistlusele 12. märtsil Elva lasketiiru.

Täpsem info ja juhendid on leitavad Tartumaa spordiliidu kodulehelt: <https://tartumaasport.ee/tartumaa-talimangud-2026/>.

Kui on soov Luunja valla eest võistleva tulla, võta ühendust Luunja kultuuri- ja vabaajakeskuse sporditööspsialisti Kaido Lindega: tel 501 3555 või kaido.linde@luunja.ee

Üleriigilised Eestimaa talimängud toimuvad tänavu 28.02–1.03 Lääne-Virumaal võistluskeskusega Rakveres. Luunja vald võitis 2024. ja 2025. aastal väikevaldade (kuni 8000 elanikku) arvestuses esikoha ning mis veelgi olulisem – üldarvestuses ehk 79 omavalitsuse seas teise koha.

Ootame Luunja valla eest võistleva suusatajaid kahel päeval (28.02 toimub individuaalvõistlus ja 1.03 on teatevõistlused, toimumiskoht Mõedaku spordikeskus) ning 28.02 ujujaid Vinni ujulasse.

Luunja mäe- ja lumelauasportlased on oodatud võistleva Kiviõli keskusesse (28.02 mäesuusk ja 1.03 lumelaud).

Kui on soov Luunja valla eest võistleva tulla, võta ühendust: kaido.linde@luunja.ee või tel 501 3555. Eestimaa talimängude juhend ja muu info on leitav <https://joud.ee/et/voistlused/coop-eesti-omavalitsuste-41.-talimangud/97>.

Stardis näeme!

Luunja kultuuri- ja vabaajakeskus

LUUNJA MÕISAAIDA KABETURNIIR 2026

**15. VEEBRUAR / KELL 10
LUUNJA KULTUURI-
JA VABAAJAKESKUS**

**LASTELE,
NOORTELE
JA TÄIS-
KASVANUTELE!**

Eelregistreerimine kuni 12. veebruarini
andres.karba@gmail.com või tel. 554 6944

Juhend: www.luunjakultuur.ee/sport
Osalustasu 5 eurot, lastele tasuta!

www.luunjakultuur.ee

LUUNJA
KULTUURI- JA
VABAAJAKESKUS

TARTU

KALEV

Terje: Hobune ei vaata su vanust ega välimust, vaid seda, kas oled kohal

Lumisel ja tuisusel reedel kohtume Terje ja Kärdiga Saksa ratsatallides, et puhuda juttu hobustest, ratsutamisest ja elu valikutest. Aknast avaneb vaade tekkidega hobustele, kes õues ringi kõnnivad, toas aga praksub ahjus tuli ning tassis aurb tee.

Alustame päris algusest. Kuidas hobused teie ellu tulid? Kas see on olnud teadlik valik või pigem nii, nagu elu ise läheb?

Terje: See ei olnud mingi suur unistus. Ausalt öeldes ei osanud tol ajal niimoodi unistadagi. Lihtsalt läks nii. Lapsena käisime ratsutamas, rohkem selline mõnus ratsutamine, mitte mingi suur sport. Hobused olid siis sovhoosis, Tartu nädissovhoosis. Käisid, ratsutasid... ja siis nad tulid ja jäid.

Millal sa said aru, et hobused ei ole enam ainult hobi, vaid kogu elu keskpunkt?

Terje: See arusaamine tuli siis, kui ettevõtlus tekkis. See oli kuskil 1989–1990. Algul olid meil küll lehmad ja sead ka, aga kui see ettevõtluse aeg algas, siis hakkas see hobuse asi järjest rohkem ilmet võtma. Tekkis see tunne, et nüüd tuleb hobustega päriselt tegelema hakata.

Kärt, sinul on hobused olnud aga kogu aeg elu osa?

Kärt: Jah, mina olen kasvanud hobuste keskel. See on olnud täiesti loomulik osa elust. Hobused on kogu aeg olnud ja nad pakuvad rõõmu. Võiks mõelda, et see on kohustus, aga tegelikult on see väga suur rõõm. Ja see on hoopis teistsugune tunne kui mingi muu spordiala või harrastus.

Mis mõttes teistsugune?

Kärt: See side, mis loomad annavad, on hoopis midagi muud. Hobune pakub tingimusteta headust. Ta on sinu vastu soe ja hea. Ja kuigi hobune on suur loom, on igal hobusel oma iseloom. Nad on kõik oma nägu, täpselt nagu inimesed. See teebki selle huvitavaks.

Lisaks on hobusport väga seotud juhtimisega. Me räägime trennides palju sellest, et sina oled juht. Sina võtad otsuse vastu ja vastutad. Hobusega sa suhtled ilma sõnadeta, pead õppima teist poolt mõistma. Inimlikku on siin väga palju.

Kas te mõlemad ratsutate siiani?

Kärt: Mina ratsutan. Mul on kord näda-las emade-tütarde trenn ja käin seal koos oma tütrega. Olen ka treener. Meil on selline formaat, kus ma ise ratsutan ka koos lapsega ja teised emad on oma tütardega. Ja et julgustada lugejaid, siis tegelikult ei pea olema suur kogemus – meil on väga rahulikud ja kogenud hobused, kõik on trenni oodatud.

Hobustega elu tähendab ju ka suurt vastutust. Millised on need igapäevased kohustused?

Terje: Ma ikka ütlen, et maal elades on kaht asja vaja: hobustele hein ja endale puud. Kui need on olemas, siis võib talli tulla.

Kärt: Aga lisaks sellele on see pidev märkamine. Hobused on meil palju

Hobused armastavad olla õues ja sõpradega suhelda – nõnda on neil stressi vähem ja rõõmu rohkem

Ka kõva pakasega on õues ratsutamine hoopis teise maiguga kui maneežis, vabadus innustab nii ratsanikke kui hobuseid

Igipõline küsimus: „Kes on Liivimaa parim ratsutaja?“ saab Saksa tallides vastuse

väljas – mitte sellepärast, et meil endal mugav oleks, vaid sest neile meeldib. See vähendab stressi ja annab neile sotsiaalse elu. Aga isegi kui nad on koplis, pead käima vaatamas, kas kõik on korras, katsuma üle, jälgima, kuidas nad ennast tunnevad.

Kui palju hobuseid teil praegu on?

Terje: Umbes 25. Aga kõik ei ole sõiduks veel valmis, osad on noored, alles õpivad. Osad teevad rohkem sporti. Ja osad on hobumajutuses – inimestel on oma hobune, aga talli pole, siis saavad nad siin koha.

Räägime lastest ja trennidest. Kuidas ratsutamistrenn välja näeb?

Terje: Trenn algab enne, kui keegi hobuse selga istub. Laps peab tulema vähemalt pool tundi varem, talvel pigem 45 minutit. Kõik valmistavad hobused koos ette. Ei ole nii, et „minu hobune on valmis ja ma lähen“. Kõik aitavad kõiki ja lõpetavad ka koos.

Mis on sinu jaoks selle töö juures kõige suurem rõõm?

Terje: Lapsed. Need lapsed, kes meil käivad, on tõesti väga toredad. Nad õpivad arvestama suure sõbraga. Ja treenerina on laste rõõm see, mis toidab. Kui ise trenni ei teinud, aga näed laste rõõmu, siis süda killkab sees.

Kärt: Vanemad ütlevad tihti, et ratsutamistrenn on suur motivaator. Sellega saab lapse tuba koristama ja õppima. See on päriselt nii.

Lisaks trennidele toimuvad teil ka laagrid ja muud tegevused?

Terje: Jah, suvel on lastelaagrid. Tulevad ka klassid, peetakse sünnipäevi. Paljud lapsed, kes meil trennis käivad, toovad oma sünnipäevakülalised siia hobuste juurde. Linnas on mängutoad juba läbi käidud ja tahetakse midagi muud.

Kas see töö on alati olnud ainult rõõm või on ka hetki, kus on raske?

Terje: Eks raskeid hetki on ikka. Kui vihmapilv on vael ajal vales kohas ja heinaaeg on. Või kui lumi on liiga kõrge. Aga kui sa midagi muuta ei saa, siis ei ole mõtet ka muretseda.

Hobune ei ole jalgratas, et paned seina äärde ja lähed ära. Kui oled seda teinud nii kaua, siis päriselt nii ei saa. Aga puhkusele saab ikka, kui planeerida.

Kui vaadata tagasi 30 aastale – mis on muutunud?

Terje: Inimesed on natuke saamatamad, aga mitte halvas mõttes, pigem on elukeskkond muutunud. Õues olemist on vähem. Sellepärast ongi hea, kui lapsed ja täiskasvanud hobuste juurde jõuavad.

Kärt: Hobune õpetab distantsi ja austust.

Hobuse emakeel on kehakeel. Sa pead arvestama tema ruumiga. Ta on loom – tal on hambad ja jalad. Kui sa austad teda, on ta rahulik. Kui sina oled rahulik, on hobune rahulik.

Kas teil on unistusi või mõtteid tulevikuks?

Kärt: Minu unistus on, et lapsed ja täiskasvanud jõuaksid hobuste juurde. Kas palju või vähe – nii, nagu kellelegi vaja. Hobuse sõprus on väga eriline. Meil on siin maad ja võimalus, et hobused ei pea olema 24/7 boksis. See on kõige olulisem.

Ja lõpetuseks – kas on midagi, mida tahaksite lugejatele öelda?

Kärt: Kui te siit mööda sõidate, olge tähelepanelikud. Hobused ja lapsed liiguvad üle tee. Õnneks autod tavaliselt jäävad seisma – selle eest aitäh.

Terje: Ja kui huvi on, tulge vaatama. Leppige aeg kokku, tulge proovima. Hobune ei vaata su vanust, meiki ega välimust. Ta vaatab, kas sa oled kohal.

*Küsis ja kirjutas üles Maarja Ülper
Luunja kultuuri- ja vabaajakeskuse
turismitööspsialist*

Kuidas Saksa ratsakooliga kontakti saada?

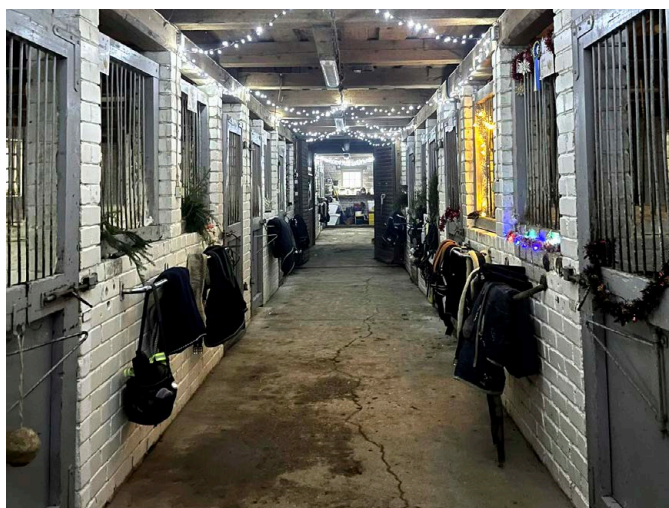
Nende aadress on Oja talu, Sirgu küla, Luunja vald.

Lisainfo: info@sakahobused.ee või 513 7012 (Terje Saks)

NB! Lisaks ratsutamisele saab nende käest ka rammusat hobusesõnnikut, et taimed ikka kasvaks ja õitseks!

Hobuste sõprus on südantsoojendav, nemad omavahel medalite ja kuulsuse pärast ei rivaalitse

Vaikne ja puhas tallihoone
Fotod: erakogu

Tartumaa maitsete aasta Luunjas ja Emajõe kallastel

2025. aastal oli Eestis toimuva maitsete aasta keskmes Tartumaa toidupiirkond, mille eesmärk oli tõsta esile Tartumaa toidukultuuri, tugevdada kohalikke toiduvõrgustikke ning siduda tänapäevane toidu tootmine ja tarbimine piirkonna ajaloolise ja loodusliku taustaga. Mahuka programmiga Tartumaa maitsete aasta, mille eestvedajaks oli Tartumaa arendusselts koostöös omavalitsuste, toidutootjate, toitlustajate, teadusasutuste ja kogukondadega, läks väga hästi korda.

Maist detsembrini toimus Tartumaal üle saja toidu- ja turismisündmuse, sealhulgas koolitusi, töötubasid, maitserännakuid ja kogukonnapõhiseid ettevõtmisi. Programmi üks keskseid lähtekohti oli see, et tähelepanu ei koondunud ainult kõrgetasemelisele restorani- kultuurile, vaid ka kohalikele teadmiste, oskustele ja toidupärandile. Tegevused lähtusid Tartumaa toidustrateegiast, mille eesmärkideks on lühikeste tarneahelate arendamine, kohaliku tooraine väärtustamine, toiduteadlikkuse suurendamine ning koostöövõrgustike tugevdamine.

Maitsete aasta Luunja vallas

Luunja vallas kujunes 2025. aasta kui maitsete aasta loomulikuks osaks kohalikust kultuuri- ja kogukonnaelust. Aasta algas juba jaanuaris, kui kõigi elanike postkastidesse jõudis kalender, mille pühendasime Luunja valla maigule ja leemekulbi liigutajatele. Kalendri andis

koostöös vallaga välja Luunja kultuuri- ja vabaajakeskus.

Jaanilaupäeval toimus Luunja jaaniõhtul, kus kohaliku toidu valmistamine ja jagamine on alati olnud osa kogukondlikust koosviibimisest, traditsiooniline tordioksjon. Tordioksjon on Luunja maanaiste seltsi eestvedamisel ja Kavastu maanaiste seltsi kaasalöömisel toimunud juba aastaid ja sellest on kujunenud meeleolukas enampakkumine, mille magusad ja ka soolased hõrgutised ahvatlevad nii mõnegi rahakoti raudu avanema suuremalt, kui esialgu plaanis oli.

Juulis sai järjekordselt ette võetud Luunja mõisapäevade korraldamine, mille raames toimus kodukohvikute öö roosiaias, kus 12 kodukööki löid oma ukseid valla näljastele külastajatele. Kohvikute menüüd põhinesid valdavalt hooajalisel toorainel ja peredes põlvest põlve edasi antud retseptidel. Kodukohvikute öö toimus Lohkva külaseltsi algatusel esimest korda Luunjas, varasematel aastatel on sündmus aset leidnud Lohkvas. Ühises ruumis tegutsemine tõi kokku nii külastajad kui ka kohvikupidajad ning suurt huvi näitas see, et pakutud toidud said otsa tavapärasest kiiremini.

Septembris said lõkked üles tehtud aga Luunja jõesadamas uhhaa- ja kalapeol, kus lõkkel supi keetmine ja kalajutud olid osa laiemast kogukondlikust sündmusest. Kindlasti ei saa uhhaakeetmist pidada eraldiseisvaks atraktsiooniks, pigem oli see oluline osa Tartumaa toidupiirkonna programmist, mis käsit-

les Emajõe kui toidu- ja kultuuriruumi. Uhhaa- ja kalapeo võttis ka sel korral eest vedada Lohkva külaselts koostöös Luunja kultuuri- ja vabaajakeskuse, SA Luunja Jõesadama ja paljude teiste kohalike MTÜ-dega. Saab tõdeda, et ainuüksi üle kolme tuhande külastaja räägib uhhaapeo populaarsusest ning selle järjepidevusest ja kvaliteedist.

Lisaks suurematele sündmustele korraldasime Luunjas vallas läbi terve 2025. aasta mitmeid Tartumaa toidukultuuri tutvustavaid töötubasid. Veebruaris said soovijad käe jahuseks, kui Luunja valla leivameister Katrin Madisson õpetas tegema traditsioonilist eesti rukkileiba.

Luunja vallas tegutsevad Luunja ja Kavastu maanaiste seltsid pakkusid aprilli ja mai pühapäevadel rahvuslikku toitu Emajõe-Suursoo keskuses, menüüs olid vanad Luunja piirkonna retseptid – nii pakuti mitmel moel kala, sõira, rukkileiba, karaskit ja palju muud.

Juunis võtsime ette aga grillvorstid ehk siis korraldasime töötoa, kus vaatlesime liha töötlemist ja maitsestamist väikesemahulise tootmise vaatenurgast, samuti pöörasime tähelepanu tooraine valikule ja päritolule.

Augustis korraldasime hoidiste valmistamise töötoa, kus hooajalised marjad ja aedviljad pandi purki, lähtudes toitade säilitamiseks olulistest nippidest ja ka kohalikest tavadest.

Septembris ja oktoobris viisime mitmed-mitmed rühmad jõhvikamatkadele

Uhhaapeol keedetakse etteantud kaladest maitsevaid suppe, mille seast valitakse välja parim. Foto: Ketlin Lääts

Laste pärimus- ja looduslaagris õppisid noored kokandushuvilised, kuidas Emajõe kalast maitsevaid palakesi valmistada. Foto: Maarja Ülper

Jõhvikale Suursohu saab kõige paremini minna paadi või parvega – nõnda saab otse sõidukist astuda marjamaale, ära jääb pikk vantsimine. Foto: Kaupo Kütt

Jõhvikaid oli elmisel sügisel palju – jätkus kõigile! Foto: Kaupo Kütt

Emajõe-Suursohu, kus osalejad said tutvuda korilusega ning arutleda jõhvikate rolli üle traditsioonilises toidulauas ja säilitamises. Jõhvikat käsitleti kui hooajalist ja säilivuse omadustelt olulist toorainet, mis on olnud ajalooliselt tähtis talvise toidulaua osa.

Lisaks toimus sügisel ka latika suitsutamise töötuba, kus keskendusime ühele piirkonnale iseloomulikule kalaliigile ning tema töötlemisele ja säilitamisele. Töötoas käsitleti suitsutamise tehnilisi ja praktilisi aspekte ning latika kasutamist kohalikes toidutraditsioonides. Novembris viisime ellu kadripäeva toitute töötoa, mille käigus käsitlesime rahvakalendriga seotud toite ning nende seost aastaringi, tööde ja tavadega. Nii tehti näiteks kohmakat, odratanguputru ja kamapallikesi.

Et oleme võtnud oma üheks peamiseks eesmärgiks tegeleda pikaajaliselt lastele ja noortele suunatud pärimus- ja loodusharidusega, siis leidis oktoobris aset ka traditsiooniline laste pärimus- ja looduslaager, mille jooksul said kõik osalejad proovida valmistada kalaroogasid. Toimus MTÜ Peipsimaa Kogukonnaköök töötuba „Kalatoidud Peipsi ja Emajõe kaladest“, mille eesmärk oli tutvustada piirkonnale iseloomulikke kalaliike ning nende rolli kohalikus toidukultuuris. Töötoas käsitleti ahvena, haugi ja latika kasutamist toiduvalmistamisel ning selgitati nende liikide ajaloolist tähtsust Emajõe-äärses elukeskkonnas.

Kõik need töötoad viis läbi Luunja kultuuri- ja vabaajakeskus koostöös Emajõe-Suursoo keskusega. Mitmel korral löid kaasa ka Kavastu maanaiste seltsi liikmed, kelle praktilised teadmised ja kogemused aitasid siduda teoreetilise

tausta igapäevase toiduvalmistamise tavadega. Selline kohalike asutuste ja kogukondlike algatuste koostöö oli Luunja maitsete aasta üks oluline töövorm.

Toiduajalooline taust

Maitsete aasta tegevused toetusid Tartumaa toiduajaloo uurimustele, mis näitavad, et piirkonna toidukultuur on kujunenud pika aja jooksul ning on tihedalt seotud looduslike olude ja liikumisteedega. Emajõgi ja teised veekogud olid juba varasel ajal nii toiduallikad kui ka kaubateed. Kala, ulukiliha, metsasaadused ja teravili kujundasid kohaliku toidulaua aluse. Kesk- ja varauusajal lisandus Tartu linna kaudu uusi mõjutusi, kuid maapiirkondades säilis säästlik ja kohalikule toorainele toetuv köök.

Just sellele ajaloolisele teadmisele toetus ka Tartumaa maitsete aasta programm, mille eesmärk oli tuua minevikus kujunenud toidutavad tänapäeva konteksti, mitte käsitleda neid pelgalt ajaloolise nähtusena.

Tee ise süüa – Tartumaa retseptikogumik

Maitsete aasta kokkuvõtteks valmis Tartumaa toidupiirkonna retseptikogumik, kuhu on kogutud üle saja retsepti eri Tartumaa piirkondadest. Kogumik hõlmab nii kogukondades kasutusel olevaid kui ka kaasaegsemaid retsepte ning annab ühtlasi hea ülevaate piirkonna toidutraditsioonidest. Retseptikogumik on kõigile huvilistele kättesaadav Visit Tartu leheküljel toidupiirkonna alajaotuses (<https://visittartu.com/et/toidupiirkond/>).

Suitsulatika määre

KOOSTISOSAD

500 g kuumsuitsukala (latikas, räim, ahven, tursk)

1 sibul

3 tk keedetud muna

1 dl hapukoort

1,5 dl majoneesi

sool

till

VALMISTAMINE

Esmalt puhasta kala hoolikalt luudest ja nahast ning haki liha väiksemateks tükkideks. Sibul lõika hästi peeneks ning tükelda keedetud munad. Kõik komponendid sega omavahel kokku ja lisa juurde hapukoort ning majoneesi. Sega, kuni saad ühtlase kreemja massi. Maitsesta soolaga, vajadusel pipraga, kuid suitsukala annab enamasti piisavalt tugeva maitse. Valminud segu tõsta väikestesse leivakorvikestesse või kasuta seda leivale määrimiseks. Kaunistatillioksaga. Korvikesed sobivad suurepäraselt pidulauale, aga ka lihtsaks vahepalaks.

Retsepti koostaja: Anne Schvede

See retsept illustreerib Tartumaa maitsete aasta põhimõtet: kohaliku tooraine teadlik kasutamine ja lihtsate valmistusviiside väärtustamine.

Kadi Kalmus ja Maarja Ülper
Luunja kultuuri- ja vabaajakeskus

40 aastat tsirkust ja leiba – Luunja kultuuri- ja vabaajakeskus tähistas juubelit

12. detsembril tähistas Luunja kultuuri- ja vabaajakeskus oma 40. sünnipäeva. Juubeliõhtu kandis pealkirja „40 aastat tsirkust ja leiba“ ning tõi kokku koostööpartnerid, kollektiivid, huviringide ja treeningute juhendajad ning paljud teised, kelle panus on aastakümnete jooksul kujundanud Luunja kultuurielu. Sünnipäev oli ühtaegu pidulik ja sisuline, vaadates tagasi tehtule ning mõtestades keskuse rolli praegu.

Õhtu algas juba väga rajult – puhkpilliorkestri Popsid ja kultuuriklounide ansambli sissemarss oli silmipimestav ja kõrvulukustav sissejuhatus järgnevale

peole. Juubeli keskmes oli tänamine – tänati neid, kellela Luunja kultuuri- ja vabaajakeskuse igapäevane töö ei oleks võimalik. Erilise tunnustuse pälvisid keskuse pikaajalised koostööpartnerid ning sünnipäevalaps ise sai rohkelt õnnitlusi ja kingitusi.

Olulisel kohal olid partnerid ja nõuandjad, kelle toetus ulatub üle omavalitsuse piiride. Eesti rahvakultuuri keskus ja Eesti rahvamajade ühing tunnustasid Luunja kultuuri- ja vabaajakeskust tänukirjadega, rõhutades keskuse järjepidevat ja professionaalset tööd. Koostööpartnerid oli peoõhtul kultuuri-, noorsoo-

töö-, spordi- ja turismivaldkonnast, mis peegeldab keskuse mitmekesisist ja loimitud tegevusvälja.

Sünnipäeva tähistamisel ei unustatud ka neid, kes seisavad igapäevaselt Luunja kultuurielu toimimise taga – huviringide ja treeningute juhendajad ning kultuuri- ja vabaajakeskuse töötajad. Just nende järjepidev töö loob valla elanikele võimaluse osaleda kultuurielus, noorsootöös ja liikumistegevustes ning hoiab kogukonna sidusana.

Peoõhtul astusid üles ka Luunja kultuuri- ja vabaajakeskuse kollektiivid ja head sõbrad: laulukoor Jõeõed, rahvantsu segarühm Trambali, naiste rahvantsurühm Klopandi ning Luunja Aidateater. Esimest ja ka viimast korda jõudis lavale kultuuriklounide ansambel, kelle etteaste pakkus vaheldust ja võrtsikamat nooti. Päevakohast menüüd ja pidupäevavortit pakkus Sadama publi.

Juubeliõhtu keskse mõtte avas keskuse direktor Kadi Kalmus oma kõnes, milles vaatas tagasi Luunja kultuurimaja loole ja tähendusele. Ta meenutas, et kuigi kultuuritegevus Luunjas ulatub rohkem kui saja aasta taha, tähistatakse kultuurimaja sünnipäeva alates 14. detsembrist 1985, mil Luunja soovis rekonstrueeris mõisaaegse viljaida kaasaegseks kultuurimajaks. „Luunja kultuurimaja, alates 2015. aastast Luunja kultuuri- ja vabaajakeskus, on kogu oma tegutsemisaja jooksul olnud kindel ja tugev koht Tartumaa kultuurimaastikul. Ja liialdamata võib öelda, et ka kogu Eesti rahvamajade hulgas,“ märkis Kalmus.

Kõnes toodi esile ka keskuse rolli laienemine ja süvenemine viimase kümnendi jooksul. „Tänane Luunja kultuuri- ja vabaajakeskus on viimaste aastate jooksul kujunenud valla üheks kõige süsteemsemalt toimivaks tugistruktuuriks, mis ühendab endas kultuuri, noorsootöö, spordi ja kogukonnatöö,“ ütles Kalmus, rõhutades, et tegu ei ole üksnes valdkondade administratiivse koondamise, vaid sisulise koostöömudeliga.

Kalmuse sõnul põhineb keskuse töö professionaalsusel, paindlikkusel ja koostööl kogukondadega. Sünnimused, olgu need väikesed töötoad või

Luunja vallavalitsuse delegatsioon juubilari õnnitlemas

Raju peo peremehed-perenaised, korraldajad ja peaesinejad ehk Luunja kultuuri- ja vabaajakeskuse segakond

suuremad festivalid ja spordiüritused, on seotud kohaliku identiteedi loomise ja mõtestamisega ning annavad panuse ka piirkonna turismi ja majanduse arengusse. Samuti pidas ta oluliseks publiku suunamist ja harimist ning kõrgkultuuri vahendamist, mille näiteks on aktiivne näitustegevus ja klassikalise muusika kontserdid.

Kõnes viitas direktor ka laiemale mõjule, mida kultuur kohalikule elukeskkonnale avaldab. Luunja vald on kõrgel kohal kultuurirahulolu uuringutes, mis kinnitab, et mitmekesine ja kättesaadav kultuuritegevus toetab kogukonna heaolu. „Luunja kultuuri- ja vabaajakeskus ei ole lihtsalt üks avalikku teenust pakkuv asutus, vaid valla kultuuriline närvisüsteem,“ sõnas Kalmus ja lõpetas pidupäeva mõtiskluse sõnadega: „Siin luuakse kultuuri, mitte ei tarbita seda. Siin kujundatakse suures osas valla mainet ja antakse kohaliku omavalitsuse mõttele sisu.“

Juubeliteost tehtud fotod on Luunja kultuuri- ja vabaajakeskuse veebilehelt allalaaditavad jaanuari lõpuni.

Luunja kultuuri- ja vabaajakeskus tänab kõiki, kes kohale tulid või siis õnnitlused läbi teiste pasunate kohale puhusid. Teadke, et olete meile väga tähtsad!

Isse oled kultuur!

Luunja kultuuri- ja vabaajakeskuse meeskond

Algamas on närvesööv tsirkusnumber – põlevast rõngast hüppab kohe läbi Luunja keskkooli huvijuht Teli Taimre

Juubelipidu rikastas puhkpilliorkester Popsid

Peo lõpetas ühislaul Tsirkus. Fotod: Gerly Kangur

Taliteed Emajõe-Suursoos 2026 – rõõm lumest, ajaloost ja loodusest

Festival „Taliteed Emajõe-Suursoos“ toimub 30. jaanuarist kuni 8. veebruarini 2026 ning toob kokku looduse, pärimuse ja kultuuri. Festival, mis toimub kolmandat korda, sündis Euroopa kultuuripealinn Tartu 2024 programmi osana ja on üks väheseid üritusi, mis on muutumas traditsiooniliseks talviseks kultuuri tippündmuseks Lõuna-Eestis. Taliteede festival keskendub talvisele liikumisele märgaladel, ajaloolistele taliteedele ning nende rollile Eesti maastikus ja elukorralduses. Programmis on matkad, näitused, kontsert, dokumentaalfilm ja vestlusringid, mis võimaldavad teemat käsitleda eri vaatenurkadest.

Festival algab **reedel, 30. jaanuaril** Emajõe-Suursoo keskuses **Kaupo Kikkase maastikufotode näituse** avamisega. Kikkas on tuntud portreefotograafina, ent käesolev näitus toob esile tema maastikupiltide vaoshoitud käekirja. Fotod ei paku idealiseeritud vaateid, keskendudes pigem seisunditele ja olukordadele, mis on sageli märkamata jäänud. Näitus jääb avatuks kuni 15. juunini 2026 ning on külastatav keskuse programmide ajal ja eelneval kokkuleppel.

Sama öhtu jätkub **Liivo Niglase dokumentaalfilmiga „Rännak uude laagripaika“** (2025), mis kuulub mahu-kasse Jamali neenetsite filmiseeriasse.

Film jälgib põhjapõdrakasvatavate kevadist rännakut, laagripaiga vahetust ning sellega seotud tegevusi. Annab võimaluse vaadelda liikumist ja elukorraldust kultuuris, kus talvine maastik on iga-päevaseks elukeskkonnaks. Pärast filmi toimub vestlusring režissööriga.

Reede öhtu lõpeb **öise laternamatkaga** ajaloolisel taliteel. Matk algab Emajõe-Suursoo keskuse juurest ja kulgeb mööda vana rada, mida ei ole taliteena kasutatud aastakümneid. Öine liikumine suures soos võimaldab keskenduda maastikule, vaiksusele ja teedele, mille jäljed on ajas osaliselt kadunud.

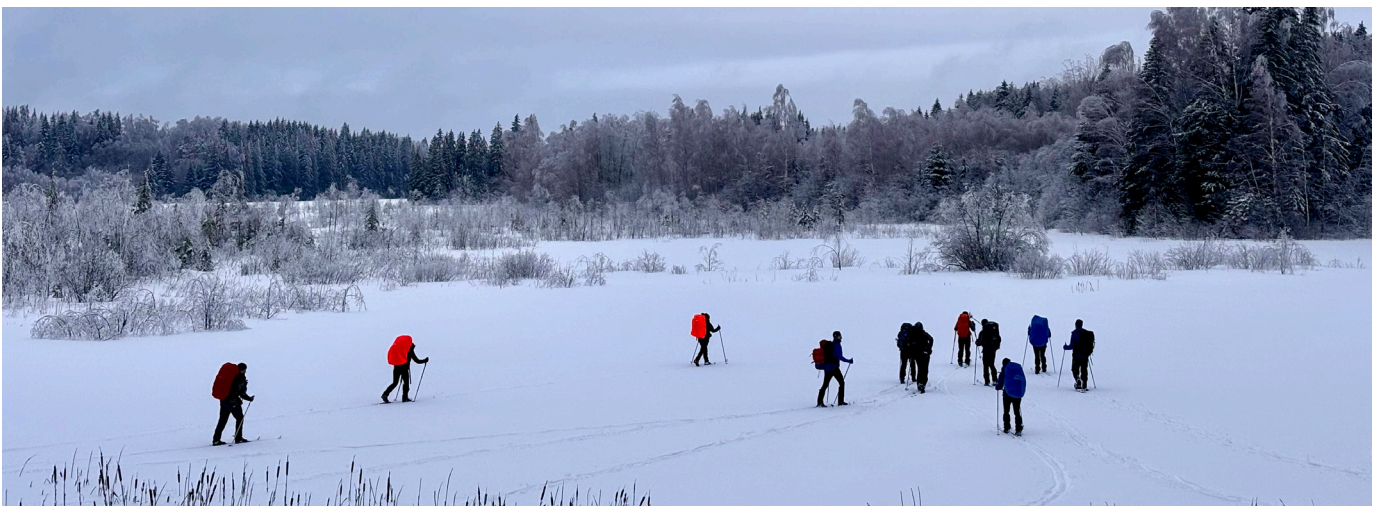
Laupäeval, 31. jaanuaril toimub Emajõe-Suursoo keskuses **Duo Ruudu kontsert**. Kahel muusikul ja ühel kandel põhinev koosseis on rahvusvaheliselt tunnustatud ning nende looming ühendab pärimuslikke tekste ja kaasaegset helikeelt. Kontserdile järgneb jäädisko.

Pühapäeval, 1. veebruaril toimub **räätsamatk Pähklisaare taliteedele** Laukasoo. Tegemist on Luunja valla ainsa rabaga, mis asub ühtlasi Tartu linnale väga lähedal. Matkal liigutakse laugaste, rabamändide ja soosaarte vahel ning uuritakse ajaloolisi taliteid. Pähklisaar on olnud sajandite jooksul varjupaigaks ning selle kohta liigub mitmeid huvitavaid pärimuslikke lugusid.

Festivali jooksul tähistatakse ka rahvusvahelist märgalade päeva **kooliõpilastele suunatud programmiga** – kõik klassid on 3. veebruaril oodatud meie juurde uurima, miks märgalad on nii olulised.

Laternamatkad taliteele hämmastavad pimeduse ja lumevalge kontrastiga, kus tule paistel saab kõik hoopis teise ilme. Foto: Maarja Ülper

Kahepäevasel suusamatkal teeme sinasõprust talvise Emajõe-Suursooga, uurime loomajälgi, käime kuumas saunas ja kargame jääauku. Foto: Maarja Ülper

7.–8. veebruaril toimub kahepäevane suusamatk Emajõe-Suursoo taliteedel. Matk viib osalejad ajaloolistele radadele, kus talvine liikumine oli varasemalt oluline ühendusviis. Kahe päeva jooksul läbitakse ligikaudu 32 kilomeetrit ning marsruut ja tempo kohandatakse vastavalt rühma võimekusele ja ilmastikuoludele. Ööbitakse Kalli järve parvemajas (saab ka sauna) ning programm hõlmab matkaoskuste õpetust.

Taliteed ja Emajõe-Suursoo

Taliteed on olnud Eesti maastikus kasutusel sajandeid. Talvisel ajal sood, rabad ja luhad külmusid ning muutusid kandvaks. Taliteed võimaldasid lühemaid liikumisteid, ühendasid asulaid ja piirkondi ning olid olulised kaubanduses, halduses ja suhtluses. Allikate põhjal võib oletada, et Eestis oli eri aegadel kasutusel sadu kilomeetreid taliteid. Selline talvine liikumisvõrgustik on tihedalt seotud ulatustlike märgaladega ning sellisel kujul on see nähtus Euroopas haruldane. Seetõttu on taliteed oluline osa Eesti pärimusmaastikust ja liikumisajaloost.

Emajõe-Suursoo ja Emajõgi moo-

Taliteede peaesineja on Duo Ruut, kelle kontserdid on müüdud nii seitsme mere taga kui ka Eestimaa pinnal. Aga meil veel mõned piletid leiduvad! Foto: Duo Ruut

dustavad piirkonna, kus taliteede kasutus on olnud eriti tähenduslik. Emajõgi on ajalooliselt olnud oluline ühendustee ning seda ümbritsevad sood ja luhad on kujundanud siinset liikumist. Talvel avanesisid alad, mis muul ajal olid raskesti ligipääsetavad, ning Emajõe-äärne maastik muutus ühtseks liikumisruumiks. Taliteede festival kutsub Emajõe-Suursohu kogema seda maastikku talvisel ajal ning mõtestama, kuidas looduslikud olud on mõjutanud liikumist ja elukorraldust nii minevikus kui ka tänapäeval.

Festivali „Taliteed Emajõe-Suursoos“ korraldab Luunja kultuuri- ja vabaaja-

keskus, festivali kesse asub Kavastu külas Emajõe-Suursoo keskuses. Festivali detailne programm, praktiline info ning muud täpsustused on leitavad Emajõe-Suursoo keskuse kodulehelt emajoesuursookeskus.voog.com. Pääsmed festivalil toimuvatele sündmustele on müügil Fientas.

Maarja Ülper
Luunja kultuuri- ja vabaajakeskuse
turismitöö spetsialist
Emajõe-Suursoo keskuse
programmijuht

**TALITEED
EMAJÕE-SUURSOOS**
WINTER TRAILS IN EMAJÕE-SUURSOO WETLANDS

30.01-8.02.2026

Duo Ruut
Kaupo Kikkase näitus
Liivo Niglase film
vestlusringid
räätsa-, suusa- ja jalgsimatkad
EMAJÕE-SUURSOO KESKUSES

LUUNJA KULTUURI- JA VABA-AJAKESKUS

**TALITEED
EMAJÕE-SUURSOOS**
WINTER TRAILS IN EMAJÕE-SUURSOO WETLANDS

31.01.2026 kell 19

Duo Ruut

kontsert ja jäädisko
lisainfo emajoesuursookeskus.voog.com
piletid Fientast

LUUNJA KULTUURI- JA VABA-AJAKESKUS

Luunjust Kanadasse ja Dallasest Miami randa

Kaks Tartumaalt pärit noormeest – Karmo Müür ja Stefan Allev – veetsid oma ülikoolisuve Ameerikas ja Kanadas raamatuid müües. Kuigi nad osalesid samas Southwestern Advantage'i suvetöö programmis, veetsid nad suve eri piirkondades. Karmo müüs raamatuid Kanadas Saskatchewanis provintsis ja Stefan USA-s Texase osariigis. Mõlemad ütlevad, et see suvi muutis nende enesekindlust, maailmapilti ja arusaama pingutuse väärtusest rohkem, kui nad osanuks ette kujutada.

Luunja kooli poisid

Kuigi noormehed ei olnud kooliajal lähedased, jagavad nad ühist tausta: Luunja keskkool, kogukond ja hulk õpetajaid, kes nende arengut mõjutasid. Karmo meenutab tänutundega õpetajaid ja isegi kooli riide hoidjaid, kes teda kooliteel toetasid.

Stefan on elanud Tartus, Tallinnas ja Luunjas. Hobidega tegeles ta kuni gümnaasiumini, kus hobiringide asemel tuli fookusesse koolielu korraldamine.

„Olin kaks aastat õpilasesinduse president. Ma tundsin, et mind kõnetasid just need tegevused, mis arendasid ettevõtlikkust,“ selgitab ta. Junior Achievement'i õpilasfirma kogemusest sai ta tugeva ettevõtluspsisiku, mida ta nüüd näeb Southwestern Advantage'i loomuliku jätkuna.

Pärast gümnaasiumi otsustas Karmo kohe ülikooli mitte minna. Ajateenistus Kuperjanovis ja praktikapõhine müügiesinduse eriala kutsekoolis tundus talle õige samm. „Tahtsin midagi, mis annaks parema visiooni tulevikuks ning rohkem

praktikat müügis ja turunduses,“ ütleb ta.

Stefan aga liikus loomulikku rada mööda edasi: kui kool oli majandussuunaga ja õpilasfirma edukas, siis oli selge, et tee viib Tartu ülikooli majandust õppima.

Esimesed uksed, emotsioonid ja võidud

Mõlemad noormehed otsustasid möödunud suvel osa võtta Southwestern Advantage'i suvetöö programmist. Pikale ettevalmistusele järgnes juuni esimesel nädalal lend ettevõtte peakontorisse Tennessee osariigis. Seal toimus viimane müügikoolitus, misjärel suundusid poisid oma müügipiirkondadesse. Poiste kirjeldused esimestest päevadest on hõimavalt sarnased.

Stefan kirjeldab: „Hirm, segadus, kõik oli uus... aga samas ka mega põnev.“

Karmo meenutab oma esimest päeva Saskatchewanis: „Jäin korraks seisma ja mõtlesin: mida ma ütlen, mida ma teen... ja siis koputasin. Esimene vastus oli ei, aga siis lihtsalt läks.“

Esimesed kliendid tulid mõlemal kiiresti – Karmol tegi järgmise päeva suurklient 1500-dollarise ostu. Stefan kohtas teisel päeval väga sõbralikku peret, kes lisaks soovile raamatuid osta rõõmustas noormeest ka vee ja suupistetega.

Toredad mälestused ja uued tutvused

Stefani üks meeldejäävamaid hetki oli USA iseseisvuspäeval, kui ta sattus kodust kaugele, kuid leidis end viie perekonna keskel seda tähistamas nagu oma inimestega. „Istusin peres, kus isa töötas

finantsis ja ema turunduses – sain neilt ausad soovitused, kumba suunda ise valida. See oli uskumatult sisukas päev.“

Karmo jaoks olid kõige erilisemad hetked need, mis õpetasid hindama väikeseid asju: „Näed peresid, kellel on mured, mida sa ise ette ei kujuta. Siis saad aru, kui hästi sul on.“

Suvel elavad programmis osalevad tudengid kohalike perede juures kahekolmekesi teiste programmi liikmetega. Stefan koges koguni kolme täiesti erinevat majutuspere – esimene oli hispaaniakeelne Mehhiko perekond, kellega mängiti õhtuti lauamänge ja tehti koos süüa. Teine peatuspaik oli väga lõbusa Ameerika pere juures, kes poisse igal õhtul õhtusöögiga ootas ja möödunud päeva kohta uuris. „Nad olid uskumatult külalislahked – ma ei pidanud isegi oma toidukraami ostma,“ meenutab Stefan. Suve viimane pere elas väga uhkes basseinigas villas – poisid said koguni mõlemad oma vannitoaga eraldi ruumid ja pühapäeval viis pere poisid paadiga järvele sõitma.

Suvised õppetunnid

„Ma olin õnnelikum päevadel, kui olin end täiesti tühjaks pingutanud, isegi kui müük polnud suur. Siis tead, et tegid päriselt midagi,“ kirjeldab Karmo suvel õpitut.

Stefan leiab, et esimene suvi õpetas kõige rohkem iseenda kohta. „Õppisin aega juhtima, eesmärgi seadma. Sain palju sisemist kindlust ja taipasin, et ma ei põle läbi, kui liigun eesmärkide suunas, mitte kümnes suunas korraga.“

Karmo naaseb järgmisel suvel tiimijuhina, et proovida kätt inimeste juhtimisel. „See on suurem vastutus kui ükski müük – aidata teistel oma potentsiaal üles leida.“

Stefanil oli teadmine juba enne esimest suve: ta osaleb programmis vähemalt kolm aastat. Ta meenutab Peep Vainu sõnu: „Esimesel aastal õpid enda kohta, teisel müügi kohta ja kolmandal juhtimise kohta.“

Kuigi Karmo ja Stefan veetsid suve eri riikides, on nende kogemuse tuum sama: mugavustsoonist välja astudes õpib kõige rohkem ja pingutusest sünnib kõige ehedam saavutustunne.

Stefan suvise kliendiga. Foto: erakogu

Karmo suvise kliendiga. Foto: erakogu

Stefan Allev

KAVASTU NOORED KUTSUVA
"Pögenemine aaretega"
 Kavastus

24.01.2026
 kell 12:00

TASUTA

Kogunemine lasteaija hoovis,
 aadress: Kavastu keskus 6.
 Riietuda vastavalt ilmastikule kuna
 pögenemistuba toimub õues.

INFO: 5690 7671

NOORTE OMAALGATUSE PROGRAMMI KOORDINEERIB SA TARTU ÄRINÕUANDLA. TEGEVUST VAAKSE ELLU
 MEETME "ATRAKTIIVNE PIIRKONDLIK ETTEVÕTLUS- JA ELUKESKKOND" PROJEKTI "LÕUNA-EESTI
 ETTEVÕTLIKUD NOORED" VAHENDIST.

07.02.2026
 KELL 17.00-00.00

LUUNJA
 JÕESADAMAS

Menüü ja info: FB "Pöörane
 TäiskuuÕösöoming
 Peipsi Toidu Tänaval (2026)"

Pöörane
 TäiskuuÕösöoming

Amma kohvik

KELL 17.00-21.00 AVATUD
 LUUNJA SADAMAKOJA NÄITUS

KELL 17.00-20.30
 RATSUTAMINE

EV 108

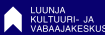
EESTI VABARIIGI
 108. AASTAPÄEVA
 SÜNDMUSED LUUNJA VALLAS

20. veebruar 2026
 kell 10.15

Laste ja noorte rongkäik Luunja Keskkooli juurest
 Luunja aleviku Vabadussõjas langenute mälestuskivi
 juurde, väliaktus ning pargade asetamine.

23. veebruar 2026
 kell 18.00

EV 108. aastapäevale pühendatud kontsertaktus
 Luunja Kultuuri- ja Vabaaajakeskuses.
 Vallavanema tervitus ja valla tunnustuste üleandmine.
 Kõneleb looduse- ja kirjamees Hendrik Relve.
 Esinevad Jõeõed ja ansambel Lonitseera.
 Pidulik suupistelaud.
 Tantsuks mängib ansambel Tuulest Viidud.

INFO: 53 093 670

LUUNJA
 KULTUURI- JA
 VABAAJAKESKUS

Eakate jooga

Luunja kultuurimajas
 kolmapäeviti kell 10.30

Lohkva spordihoones
 neljapäeviti 10.30

Luunja valla eakatele
 TASUTA

Info: 514 6153 või sigridlaas1@gmail.com

Traditsiooniline Luunja valla eakate jõulupidu. Esinesid ansambel Rõõmusbänd, tantsutrupp Gitana ja Maljarka ning Toomas Ojasaar. Fotod: Gerly Kangur

Traditsiooniline Luunja vallarahva aastalõpupidu. Tantsuks mängis ansambel Reminders ja meelt lahutas tantsutrupp Showstep. Fotod: Kaupo Kütt

LUUNJA
KULTUURI- JA
VABA AJAKESKUS

JAANUAR

16.01 Film „Täiuslikud võõrad“ 18.00

Luunja kultuuri- ja vabaajakeskus. Pilet 5/6 eurot

18.01 Toomas Ojasaare lauluklubi 15.00

Luunja kultuuri- ja vabaajakeskus

18.01 Parandustöötuba 12.00

Emajõe-Suursoo keskus. Pääsmed Fientast

20.01 Film „Täiuslikud võõrad“ 18.00

Kavastu raamatukogu-külakeskus. Pilet 5/6 eurot

24.01 Tantsuõhtu 19.00

Luunja kultuuri- ja vabaajakeskus

Õhtu teema „Punane tulihobune“

Tantsuks mängib Elmet Neumann. Piletid Fientast

30.01–08.02 Festival „Taliteed Emajõe-Suursoos“

Emajõe-Suursoo keskus

30.01 kell 17.00 Kaupo Kikkase fotonäituse avamine, tasuta

30.01 kell 18.00 Liivo Niglase dokumentaalfilm „Rännakuude laagripaika“, pilet 5/6 eurot, Fientast

30.01 kell 20.30 Öine laternamatk taliteedel, pilet 5 eurot, Fientast

31.01 kell 19.00 Ansambli Duo Ruut kontsert, pilet 15/18 eurot, Fientast

31.01 kell 20.30 Jäädisko, tasuta

01.02 kell 12.00 Räätsamatk Pähklisaare taliteedel, pilet 10/15 eurot, Fientast

7.–8.02 Kahepäevane suusamatk Emajõe-Suursoo taliteedel, pilet 95 eurot, Fientast

Vaata programmi Luunja kultuuri- ja vabaajakeskuse kodulehelt
Info: Maarja Ülper, tel 525 7906

VEEBRUAR

07.02 Pöörane TäiskuuÕösööming Peipsi Toidu Tänaval 17.00–00.00

Luunja jõesadam. Luunja maanaiste seltsi Ämma kohvik

15.02 Luunja mõisaaia kabeturniir 10.00

Luunja kultuuri- ja vabaajakeskus

Lastele ja täiskasvanutele. Juhend kultuurimaja kodulehelt

15.02 Toomas Ojasaare lauluklubi 15.00

Luunja noortekeskus

17.02 Film „Meie Erika“ 18.00

Kavastu raamatukogu-külakeskus. Pilet 5/6 eurot

20.02 Laste ja noorte rongkäik 10.15

algusega Luunja keskkooli juurest

Eesti Vabariigi 108. aastapäevale pühendatud väliaktus 10.30
Luunja vallamaja juures

20.02 Film „Meie Erika“ 18.00

Luunja kultuuri- ja vabaajakeskus. Pilet 5/6 eurot

23.02 Eesti Vabariik 108 aktus ja tantsuõhtu 18.00

Luunja kultuuri- ja vabaajakeskus

23.02–27.02 Koolivaheaja programm

Jõulupärja töötoad tõid kogukonna kokku Lohkva raamatukogus ja Kavastu kogukonnakeskuses

Detsembri alguses toimusid Luunja vallas kaks südamlikku ja loovat jõulupärja töötuba, mis tõid kokku eri vanuses osalejaid nii Lohkva raamatukogus kui ka Kavastu kogukonnakeskuses. Töötoad pakkusid osalejatele võimalust võtta aeg maha, nautida pühade-eelset meeleolu ning luua oma kätega midagi kaunist ja tähendusrikast.

11. detsembril toimunud jõulupärja töötuba Lohkva raamatukogus täitis sooja suhtluse, pühademeeleolu ja loovusega. Osalejate rõõm ja innukus muutsid ruumi tõeliseks jõulumaa pesaks, kus iga valminud pärg kandis endas tegija isikupära ja jõulutunnet.

Südamlik koostöö Lohkva raamatukoguga lõi mõnusa ja hubase keskkonna, kus loovus sai vabalt lennata.

Samavõrd soe ja meeldejään oli jõulupärja töötuba Kavastu kogukonnakeskuses, mis toimus 13. detsembril. Hommik möödus rõõmsas ja toetavas õhkkonnas, kus jagati ideid, naeru ja inspiratsiooni. Iga pärg kujunes omaloomoliseks ning jutustas oma loo – just nii nagu selle looja. Sellised ühised

loomise hetked rõhutavad kogukonnatunnet ning tuletavad meelde, kui oluline on võtta aega nii iseendale kui ka üksteisele.

Kavastu kogukonna töötuba toimus tänu Luunja valla ühekordsele projektoetusele (vabaühenduste toetamine 2025). Koostööpartneriteks olid Lohkva raamatukogu, Kavastu kogukonnakeskus ja Dronootika erahuvikool.

Täname südamest kõiki osalejaid, koostööpartnereid ja toetajaid, kes aitasid kaasa nende meeleolukate ja sisukate sündmuste toimumisele. Soovime kõigile soojust kodudesse ning palju loovaid hetki ka uuel aastal.

Fotod: Maiu Kuustemäe

MTÜ Hazelnut

Õnnitleme vastseid vanemaid!

IRIS VUNK 15.12.2025

Olete oodatud Kavastusse
massaaži

5349 2723
missiiskui.ee

SÕIDUÕPPE ABC

*Gümnaasiumi õpilastele
SOODUSTUS*

Kategooriaõpe
AM, A, B, BC1,
C1, C, D, E

Lõppastme koolitus
esmise juhiloa vahetamiseks

Järelkoolitus
juhtimisõiguse taastamiseks

Kood95 täienduskoolitus
eesti ja vene k

Ametikoolitus (140h)
ADR koolitused
Tõstukijuhikoolitused

www.sõiduõppe.ee 50 78 230
Tartus Kalda tee 30

*Õnnitleme
jaanuarikuu
sünnipäevalapsi!*

*Luunja vallavolikogu ja
vallavalitsus*

Iga kodu väärrib PUHAST VETT

Veepuhastusseadmete soetamine on abikõlblik tegevus

**HAJAASUSTUSE
PROGRAMM**

Taotlusvoor
02.02.2026 - 02.04.2026

MIRIDON on abiks:

- Veeanalüüside teostamisel
- Filterseadmete valimisel
- Filterseadme paigaldamisel
- Survetõsteseadmete paigaldamisel

MIRIDON veetööstuse seadmed

www.miridon.ee | tel. +372 526 8515 | miridon@miridon.ee
Rehepapi tee 31, Kambja vald, Tartumaa

**ELEKTRI-
TÖÖD
LUUNJA
VALLAS**

- Teostan erinevaid elektritöid, nii sise- kui välitöid.
- Pistikupesade, lülitite, valgustite paigaldus.
- Uute eramute elektritöid.
- Samuti olemasolevate elektrisüsteemide korrastamine.
- Küsi ka päikesepaneelide paigaldust!

Töökogemust
elektrialal on
20 aastat.
Oman B-klassi
pädevustunnistust.

IVOREL OÜ ivo@ivorel.ee • +372 5657 7149

Likvideerin ummistusi 24/7

- Kaameraga torude läbivaatus (lõõrid, korstnad, torud jm – kuni 30m)
- Torude sulatamine (raud- ja vasktorud)

FIE Raivo Kägo, tel 521 4808

Ostan teie auto, kaubiku või maasturi.

Tehniline seisukord ei oma tähtsust.
Vajadusel registrist kustutamine ja äravedu puksiiriga.
Tel 5630 4306

Mälestame

HARALD LEHTSALUL
17.09.1942–28.12.2025

Kodu Uudised

Väljaandja Luunja Vallavalitsus
Vastutav toimetaja Ketlin Alaväli
Keeletoimetaja Reet Tens
Tehniline teostus Tartu Trükiteenused

Luunja Vallavalitsuse ametlikud teated ja uudised
Facebook: Luunja vald
Koduleht: luunja.ee
E-post: vald@luunja.ee
Telefon: 741 7319

Kodu Uudiste paberväljaandest loobumiseks anna teada ajaleht@luunja.ee või 741 7390
Kodu Uudised on loetav ka internetis aadressil luunja.ee/kodu-uudised